

LEESWIJZER

In de najaarsnota 2017 rapporteert het college de gemeenteraad over:

- a) De stand van zaken van de uitvoering van de beleidsvoornemens per programma voor 2017.
- b) De nu reeds bekende of te verwachten financiële mee- en tegenvallers per programma voor 2017.
- c) De stand van zaken van de uitvoering van de investeringsprojecten voor 2017.

De bedragen in de tabellen zijn weergegeven in euro's. Hierin worden de financiële voordelen aangeduid met een 'V' en de nadelen met een 'N'.

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING	1
PROGRAMMA 1 BESTUUR.....	5
PROGRAMMA 2 LEVEN, REIZEN EN DOCUMENTEN	8
PROGRAMMA 3 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	10
PROGRAMMA 4 VERKEER EN VERVOER	13
PROGRAMMA 5 ONDERNEMEN EN BEDRIJVGHEID.....	17
PROGRAMMA 6 SCHOLING	20
PROGRAMMA 7 SAMENLEVEN.....	23
PROGRAMMA 8 WERK EN INKOMEN	28
PROGRAMMA 9 ZORG EN WELZIJN	30
PROGRAMMA 10 GEZONDHEID EN MILIEU.....	33
PROGRAMMA 11 BOUWEN, WONEN EN GEBRUIKEN.....	35
PROGRAMMA 12 WOONOMGEVING	37
FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN.....	39
BEDRIJFSVOERING	42
RISICO'S	45
BOUWGRONDEXPLOITATIES	46
INVESTERINGSKREDIETEN	47
BIJLAGE 1 SAMENVATTING BEGROTINGSWIJZIGING NAJAARSNOTA 2017.....	50

Aanbieding

Wij bieden u hierbij de najaarsnota 2017 aan. Ten opzichte van de Perspectiefnota 2018-2021 (na verwerking meicirculaire 2017) stijgt het begrotingssaldo 2017 van € 150.657 positief naar € 512.178 positief. Dit is een verbetering van € 361.521. De effecten zijn grotendeels incidenteel en betreffen onder meer kapitaallasten en de rente op lang- en kortlopende leningen.

Verderop in deze paragraaf worden de mee- en tegenvallers per programma gepresenteerd.

De najaarsnota vormt een belangrijke graadmeter voor de voortgang van de begroting van het lopende jaar. Dat komt omdat de voorliggende najaarsnota ingaat op de stand van zaken per 31 augustus 2017, waarbij tevens rekening is gehouden met ontwikkelingen die bekend werden gedurende het proces van samenstellen van deze nota.

De opzet van de najaarsnota 2017 is gelijk aan voorgaande najaarsnota's. Hiermee richten de programma's zich op de politieke hoofdlijnen. Het is onze bedoeling op deze wijze in- en overzicht te scheppen door hoofdlijnen en details van elkaar te scheiden. Bovendien wordt recht gedaan aan de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van zowel raad als college.

Daarbij kan worden opgemerkt dat het college op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevoegd is binnen een programma de budgetten aan te passen indien het geen ingrijpende beleidswijzigingen betreft. Aanpassingen met ingrijpende beleidswijzigingen zijn een bevoegdheid van de raad en zijn per programma gepresenteerd.

Ook aanpassingen tussen programma's zijn een bevoegdheid van de raad. Waar dit aanpassingen tussen programma's zonder ingrijpende beleidswijzigingen betreft, zijn deze per programma getotaliseerd onder de noemer "herijkingen".

In deze najaarsnota zijn de administratieve wijzigingen (zie tabel 3) apart inzichtelijk gemaakt. Per saldo zijn de administratieve wijzigingen in evenwicht.

HET FINANCIËEL BEELD

Het financieel beeld voor 2017 bij de door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2017 is € 203.733 positief. Met de raadsbesluiten tot en met de raad van 31 augustus 2017 is dit bijgesteld tot € 150.657 positief. Tabel 1 laat dit zien

Tabel 1. Financieel beeld 2017 voor najaarsnota

		<i>Bedragen in €</i>
	V/N	2016
Saldo primaire begroting 2017	V	203.733
Bijstelling t/m augustus 2017	N	-53.076
Saldo 2017 voor de najaarsnota	V	150.657

Na verwerking van de mutaties uit deze najaarsnota komt het voor 2017 verwachte financieel resultaat uit op € 512.178 positief. Dit is € 361.521 voordeliger dan bij de bijgestelde begroting 2017 (tot en met raad 31 augustus 2017) werd verwacht. Tabel 2 laat dit zien.

Tabel 2. Financieel beeld 2017 na voorjaarsnota

		<i>Bedragen in €</i>
	V/N	2016
Saldo 2017 voor najaarsnota 2017	V	150.657
Financiële gevolgen najaarsnota 2017	V	361.521
Saldo 2017 na najaarsnota 2017	V	512.178

Tabel 3 laat zien op welke programma's de mutaties uit de najaarsnota plaatsvinden en wat de gevolgen daarvan zijn voor het saldo van die programma's.

Tabel 3. Mutaties najaarsnota 2017 per programma

Pr.	Naam	Baten	Lasten	Saldo vóór NUN'17	Mutaties NUN '17	V/N	Overige NUN '17	V/N	Adm. Wijz. NUN '17	V/N	Mutaties reserves	V/N	Saldo ná NUN '17
1	Bestuur	2.053.796	3.346.700	-1.292.904	-		-		-		-		-1.292.904
2	Leven, reizen, documenten	294.145	554.277	-260.132	18.150	V	-		-		-		-241.982
3	Openbare orde en veiligheid	49.195	2.174.966	-2.125.771	66.576	V	-		-		-		-2.059.195
4	Verkeer en vervoer	941.154	2.713.010	-1.771.856	135.401	V	-		-		-111.323	N	-1.747.778
5	Ondernemen en bedrijvigheid	544.289	399.790	144.499	14.081	V	-		-		-		158.580
6	Scholing	220.940	1.726.818	-1.505.878	155.076	V	-	700		V	-		-1.350.102
7	Samenleven	874.671	2.670.055	-1.795.384	4.874	V	-		-		23.830	V	-1.766.680
8	Werk en inkomen	1.861.002	4.001.367	-2.140.365	-		-4.800		N		-		-2.145.165
9	Zorg en welzijn	775.747	9.553.599	-8.777.852	-116.381	N	-23.170		N		111.381	V	-8.806.722
10	Gezondheid en milieu	4.303.671	3.748.908	554.763	1.030	V	-		-		-		555.793
11	Bouw en, w onen en gebruiken	3.526.757	3.797.523	-270.766	58.000	V	-		-		-		-212.766
12	Woonomgeving	194.630	1.071.270	-876.640	4.246	V	-		-		-		-872.394
	Financiering en dekkingsmid.	26.726.582	3.849.436	22.877.146	-377.250	N	-		-		344.500	V	22.844.396
	Bedrijfsvoering	1.833.201	4.441.404	-2.608.203	72.988	V	27.970		V		-43.658	N	-2.550.903
Begrotingssaldo voor najaarsnota 2017				150.657	36.791	V	-		-		324.730	V	512.178
Mutaties in deze najaarsnota			V	36.791									
Herijkingen in deze najaarsnota			N	-									
Administratieve wijzigingen			N	-									
Mutaties reserves			V	324.730									
Totaalmutatie in deze najaarsnota			V	361.521									
Begrotingssaldo na najaarsnota 2017			V	512.178									

N = Nadeel

V = Voordeel

Bij het inzichtelijk maken van de mee-/tegenvallers is nadrukkelijke gekeken naar de posten die bij de jaarrekeningen in voorgaande jaren zorgden voor een positief resultaat ten opzichte van de najaarsnota. Onder deze posten vallen sociaal domein, algemene uitkering, milieu, bouwleges, kapitaallasten/rentekosten en personeelsbudgetten. In de toelichting op de voornaamste mee-/tegenvallers in de najaarsnota komt dit onderscheid terug.

De voornaamste mee-/tegenvallers die het resultaat met € 361.521 beïnvloeden (>€ 15.000 en effect op begrotingssaldo) zijn:

Posten jaarrekeningresultaat

Sociaal Domein - Volksgezondheid € 35.000 voordelig (incidenteel)

Door een positieve afrekening over 2016 van de Dienst Gezondheid & Jeugd ontstaat er een voordeel van € 35.000. Er zijn ook enkele bijstellingen op het gebied van het sociaal domein direct ten laste of ten gunste gebracht van de reserve sociaal domein, zie hiervoor programma 9.

Algemene uitkering Geen bijstelling

De effecten van de meicirculaire 2017 waren al verwerkt in de begroting 2017. De bijstellingen op basis van de septembercirculaire zijn nog niet bekend en worden afzonderlijk aangeboden.

Milieu Geen bijstelling

De analyse van de budgetten heeft niet geleid tot een bijstelling.

Bouwleges Geen bijstelling

De verwachting op dit moment is dat de begrote opbrengst wordt gerealiseerd.

Kapitaallasten € 76.290 voordelig (incidenteel)

Door een vertraagde uitvoering van investeringen zijn de kapitaallasten voor 2017 naar beneden bijgesteld. Doordat een deel van de kapitaallasten wordt gedekt uit reserves zijn ook de mutaties in de reserves aangepast. Per saldo is het effect voor de gehele begroting € 76.290 positief.

Rentekosten € 113.863 voordelig (incidenteel)
De rente op de lang- en kortlopende leningen is geactualiseerd aan de verwachtingen voor 2017. Vanwege lagere kapitaalbehoefte en een gunstig rentepercentage kan deze naar beneden worden bijgesteld. Dit levert een voordelig effect op de begroting van € 113.863.

Personeelsbudgetten (stelposten) Geen bijstelling
De personeelsbudgetten worden nauwlettend gevolgd. Op dit moment is de verwachting dat de personeelsbudgetten niet te hoeven worden bijgesteld.

Overige posten
Leges vergunningen en rijbewijzen € 25.000 voordelig (incidenteel)
Zowel bij de leges voor vergunningen (ingravingsvergunningen) als voor rijbewijzen is op basis van de realisatie tot op heden in 2017 de verwachting dat de totaal verwachte opbrengsten bijgesteld kunnen worden.

Veiligheidsregio € 51.063 voordelig (incidenteel)
De eindafrekening van de Veiligheidsregio over het jaar 2016 valt positiever uit.

Aanvullende kosten MerwedeLingeLijn € 17.500 nadelig (incidenteel)
Het krediet MerwedeLingeLijn is bij de jaarrekening 2016, binnen de begroting, afgesloten. Er zijn echter toch nog middelen nodig, onder andere voor een BTW onderzoek.

Actualisatie huisvestingsbudgetten onderwijs € 26.500 voordelig (structureel)
Bij actualisatie van de huisvestingsbudgetten op basis van de ervaringscijfers in het eerste halfjaar kan er zowel een aanpassing aan de lastenzijde als aan de batenzijde plaatsvinden.

Leerlingenvervoer € 20.000 voordelig (incidenteel)
Naar verwachting zal het volume van de vervoersbewegingen dit jaar afnemen. Dit leidt tot een voordeel op dit product. Volgend jaar volgt een nieuwe aanbesteding.

Kwijtschelding € 40.000 nadelig (incidenteel)
De laatste jaren is een stijgende trend waarneembaar in het aantal kwijtscheldingsverzoeken. Ook over het eerste halfjaar van 2017 zijn meer kwijtscheldingen verleend dan was voorzien. De raming is op basis hiervan bijgesteld.

Bestemmingsplannen € 21.000 voordelig (incidenteel)
Met de inzet van dit budget is zeer terughoudend omgegaan. Enerzijds omdat dit budget dient om de kosten van de nieuwe Omgevingswet, die per 1 januari 2019 in werking treedt, te dekken. De omvang van die kosten is lastig in te schatten. Op basis van de huidige inzichten vallen de kosten lager uit dan begroot.

Ongedekte bestemmingsplannen € 29.000 voordelig (incidenteel)
De gemeente wordt regelmatig gevraagd, op initiatief van derden, om mee te denken c.q. te participeren in mogelijke projecten. Tot het moment dat er een besluit over genomen is worden kosten, die gemaakt worden voor onder andere projectleiders en eventuele onderzoeken, gedekt uit het budget voor ongedekte plannen. Dergelijk vragen van derden zijn in 2017 vooralsnog beperkt gebleven. Dit leidt tot een bijstelling op dit product. Daarnaast ontvangen we in 2017 pachtopbrengsten van gronden 't Oog welke niet zijn geraamd.

Dividend BNG € 14.500 voordelig (incidenteel)
Het budget is bijgesteld op basis van de werkelijk ontvangen dividend van de BNG. Deze is hoger uitgevallen dan vooraf voorzien.

Lagere doorbelasting aan projecten/investeringen € 100.000 nadelig (incidenteel)
Jaarlijks wordt bij de begroting een inschatting gemaakt van de benodigde personele capaciteit voor projecten/investeringen. Deze kosten worden gedekt uit de budgetten voor projecten/investeringen. De inzet is naar verwachting in 2017 lager door de verschuiving van prioriteiten, waardoor ook de dekking vervalst en er een nadeel ontstaat.

Onroerende zaakbelastingen

€ 46.000 voordelig (*incidenteel*)

De totale opbrengsten voor onroerende-zaakbelastingen vallen voor 2017 hoger uit. Deze hogere opbrengst hangt voornamelijk samen met areaaluitbreiding, welke bij de begroting niet wordt geraamd.

Burgemeester en wethouders van Hardinxveld-Giessendam, 26 september 2017
de secretaris, de burgemeester,

drs. R. 't Hoen MPM

D.A. Heijkoop

programma 1 Bestuur

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Koersplan HG: uittreding, ontvlechting, invlechting, personele en financiële zaken</p> <p>Na intensief onderzoek is op 9 juli 2015 door de gemeenteraad besloten een verzoek te doen aan de Drechtsteden om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden en aan te sluiten bij het netwerk Drechtsteden. Dit verzoek is op 3 november 2015 door de Drechttraad gehonoreerd en Hardinxveld-Giessendam is van harte welkom geheten als zevende gemeente van de Drechtsteden. Om er voor te zorgen dat de gemeente per 1 januari 2018 formeel toetreedt tot de Drechtsteden is een Koersplan opgesteld.</p>	<p>Koersplan HG: uittreding, ontvlechting, invlechting, personele en financiële zaken</p> <p>Na een onderzoeksperiode heeft de gemeenteraad op 9 juli 2015 besloten om een verzoek te doen aan de regio Drechtsteden om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden en het netwerk Drechtsteden. Dit om als zelfstandige en bestuurskrachtige gemeente te werken aan onze toekomst.</p> <p>Op 3 november 2015 heeft de Drechttraad de gemeente Hardinxveld-Giessendam van harte welkom geheten bij de Drechtsteden.</p> <p>Na het besluit van de Drechttraad heeft het college een Koersplan HG vastgesteld dat richting geeft aan de komende periode om de transitie naar Drechtsteden mogelijk te maken en tegelijkertijd te bouwen aan een 'nieuwe' organisatie.</p> <p>Eind 2015 is er een externe projectleider aangesteld door het college. Hij draagt zorg voor de uitvoering van het Koersplan HG. Verschillende werkgroepen zijn ingesteld om de toetreding mogelijk te maken op het gebied van bijvoorbeeld overdracht PIOFACH-taken, uittreding AVRES, financieel. Ook wordt zorgvuldig omgegaan met de personele gevolgen die de toetreding met zich meebrengt.</p> <p><u>Avres</u> In januari 2017 heeft het AB van Avres een besluit genomen over de uitredingsvoorwaarden. Hiertegen heeft de gemeente bezwaar gemaakt en beroep ingesteld bij de provincie. De provincie heeft medio 2017 een besluit genomen over het beroep, waarbij onder andere het AB van Avres een nieuw besluit moet nemen. Vooruitlopend hierop heeft zowel de gemeente als Avres pro forma beroep aangetekend bij de Rechtbank. Er wordt naar gestreefd om tot een gezamenlijk besluit te komen, waarbij het pro forma beroep kan worden ingetrokken.</p> <p><u>Begroting 2018 inclusief GRD</u> In de gemeentelijk begroting van 2018 wordt de begroting 2018 van de GRD en de te vervallen posten van de gemeente opgenomen. Dit is inclusief de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD).</p> <p><u>ICT-transitie</u> Vanaf het moment van het besluit om toe te treden wordt er gewerkt aan de transitie van ICT. Dit betreffen zowel generieke als specifieke systemen en applicaties. Lopende het proces wordt de uitrol gedaan. Dit raakt raad, college en de ambtelijke organisatie.</p> <p><u>Personele gevolgen</u> De medewerkers waarvan de taken worden ondergebracht onder het Service Centrum Drechtsteden (SCD) worden zoveel als mogelijk geplaatst volgens het principe 'mens volgt werk' bij de Drechtsteden.</p> <p>Via de projectorganisatie worden verschillende stakeholders betrokken bij of geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het Koersplan HG. Zo wordt bijvoorbeeld de klankbordgroep raad regelmatig bijgepraat. En is er maandelijks een zogenaamde HG-Dinsdag: een informatiebijeenkomst voor medewerkers.</p>

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Project nieuwe organisatie tot 2018</p> <p>Het toetreden van de gemeente Hardinxveld-Giessendam tot de Drechtsteden heeft gevolgen voor de organisatie. Met het project nieuwe organisatie wordt inzichtelijk gemaakt wat er nodig is om tot een organisatie te komen die in verbinding staat met de Drechtsteden. Het is de bedoeling dat deze "nieuwe" organisatie gereed is voor de formele toetreding per 1 januari 2018. Daarna volgt een doorontwikkeling.</p>	<p>Project nieuwe organisatie tot 2018</p> <p>Een aantal medewerkers denkt na over de toekomst van de organisatie. Deze medewerkers hebben op inhoud de verbinding gemaakt met leidinggevend, de OR en het college. Samen is er een ontwikkelrichting voor de organisatie beschreven en is vastgelegd in een concept-organisatieplan. Op 20 juni 2017 heeft het college het concept-organisatieplan vastgesteld. Daarop heeft de OR vervolgens advies uitgebracht. Het advies wordt betrokken bij de verdere uitwerking van de organisatieontwikkeling en de formele reorganisatie die daarop volgt.</p> <p>De reorganisatie beslaat de periode tot het einde van dit jaar, waarbij de laatste afwikkelingen begin 2018 worden gerealiseerd.</p> <p>De klankbordgroep raad is tijdens de vergadering van 11 september op de hoogte gebracht van de inhoud van het organisatieplan.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 1. Bestuur

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJJ)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	1.302.341	1.935.359	3.237.700	0	3.237.700
Saldo voor bestemming	-1.302.341	-1.935.359	-3.237.700	0	-3.237.700
Onttrekkingen uit reserves	44.796	2.009.000	2.053.796	0	2.053.796
Toevoegingen aan reserves	0	109.000	109.000	0	109.000
Saldo na bestemming	-1.257.545	-35.359	-1.292.904	0	-1.292.904

Programma 1

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJJ)
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	-
Saldo		V	-
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		V	-

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Geen mutaties op dit programma.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

PRODUCTGROEPEN

- 001 Bestuursorganen
- 002 Bestuursondersteuning college van burgemeester en wethouders
- 005 Bestuurlijke samenwerking
- 006 Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie

programma 2 Leven, reizen en documenten

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Ontwikkelkracht pijler dienstverlening</p> <p>De raad heeft op 29 januari 2015 het dienstverleningsconcept vastgesteld. Het dienstverlenings-concept verwoordt de gemeentelijke visie op dienstverlening en bevat de klanttevredenheids- en servicenormen. Het politiesteunpunt en het Sociaal Team zijn na dit raadsbesluit gehuisvest in het gemeentehuis. Vervolgens is op 1 oktober 2015 het Klantcontactcentrum (KCC) geopend. Het KCC verzorgt het eerste klantcontact voor politie, sociaal team en gemeente. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de integratie van dienstverlening met ketenpartners. Om de dienstverleningsambities uit het collegeprogramma en het dienstverleningsconcept te realiseren is ontwikkelkracht nodig. Deze ontwikkelkracht wordt de komende jaren binnen de KCC-budgetten vormgegeven.</p>	<p>Ontwikkelkracht pijler dienstverlening</p> <p>Het jaar 2017 staat in teken van de migratie van al onze systemen naar de systemen van Drechtsteden. Daarnaast is Drechtsteden begonnen met gesprekken met Centric om de e-diensten te gaan starten/uitbreiden. Vanuit Hardinxveld-Giessendam sluiten we hierbij aan, net als de andere collega gemeenten. Verwachting is dat in het najaar de eerste e-diensten online kunnen worden afgesloten door de inwoners.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 2. Leven, reizen en documenten

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJV)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	299.485	-5.340	294.145	16.500	310.645
Lasten	554.277	0	554.277	-1.650	552.627
Saldo voor bestemming	-254.792	-5.340	-260.132	18.150	-241.982
Ottrekkingen uit reserves	0	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-254.792	-5.340	-260.132	18.150	-241.982

Programma 2

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJV)
Hoger opbrengst leges rijbewijzen	004	V	15.000
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	3.150
Saldo		V	18.150
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		V	18.150

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Hogere opbrengst leges rijbewijzen

€ 15.000 voordelig (incidenteel)

Er zijn meer aanvragen voor rijbewijzen gedaan. Deze legesopbrengsten vertonen een golfbeweging in de jaren. Er is voor gekozen een langjarig gemiddelde te begroten als jaarlijks budget. Hierdoor vallen de werkelijke opbrengsten het ene jaar wat hoger uit dan de begroting en het andere jaar wat lager.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

PRODUCTGROEPEN

003 Burgerzaken

004 Baten secretarieleges burgerzaken

programma 3 Openbare orde en veiligheid

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Beleid over hondenpoep en uitlaatplaatsen</p> <p>We willen een hondenpoepbeleid opstellen, in samenspraak met onze inwoners. Het doel is de uitlaatmogelijkheden voor honden te verruimen en de overlast door achtergelaten uitwerpselen te minimaliseren. We streven naar meerwaarde voor hondenbezitter en omgeving. We betrekken hondenbezitters en bewoners bij het proces.</p>	<p>Beleid over hondenpoep en uitlaatplaatsen</p> <p>Het hondenbeleid Hardinxveld-Giessendam is in het vierde kwartaal van 2016 vastgesteld.</p> <p>In 2017 is een start gemaakt met het realiseren van uitrenvelden en overige uitlaatmogelijkheden en voorzieningen. Het beleid resulteert dat in alle wijken van Hardinxveld-Giessendam een uitrenveld wordt aangelegd.</p> <p>Zo is er in het eerste kwartaal van 2017 een uitrenveld gerealiseerd op het Nassauplein in Boven-Hardinxveld. De overige drie uitrenvelden worden in het vierde kwartaal van 2017 gerealiseerd. De voorstellen voor nieuwe inrichting of herinrichting van de uitrenvelden zijn door middel van een inloopavond aan de bewoners gepresenteerd. De benodigde aanwijzbesluiten voor de realisatie van de velden zijn genomen.</p> <p>In kader van het minimaliseren van overlast door uitwerpselen van honden zijn in de gehele gemeente in het eerste kwartaal van 2017 extra prullenbakken en dispensers met hondenpoepzakjes geplaatst. Tevens is in preventieve en voorlichtende zin aandacht voor het minimaliseren van deze vorm van overlast.</p>
<p>Veiligheid bevorderen, en de beleving daarvan vergroten</p> <p>Wij willen de veiligheid bevorderen en ervoor zorgen dat de beleving van veiligheid vergroot wordt. Het Integraal Lokaal VeiligheidsPlan 2014-2017 (ILVP) geeft richting aan het verwezenlijken van deze doelen. In het plan is ruimte voor aanvullend beleid via de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Via het meerjarig beleidsplan van de politie kan de gemeente eigen accenten leggen. Dit plan wordt samen met de politie-eenheid Rotterdam opgesteld.</p>	<p>Veiligheid bevorderen, en de beleving daarvan vergroten</p> <p>In de ontmoeting van juni 2017 zijn burgers en de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken. Onderwerpen zijn o.a. de Gebiedsscan 2016 van politie-eenheid Rotterdam, Het toepassen van chemisch DNA en een onderzoek in het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen voor winkeliers. Momenteel loopt er ook een door het RIEC georganiseerd onderzoek naar Ondernijning in de gemeente. De rapportage Ondernijning wordt eind 2017 verwacht. In het 3^e semester 2017 wordt het pilotproject Buurt Bestuurt gestart. De pilot start in de wijk Boven-Hardinxveld.</p>

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Slagvaardige crisisbeheersingsorganisatie</p> <p>We willen de brandweertzorg, crisis- en rampenbestrijding en hulpverlening op een voldoende niveau organiseren. We streven naar besparing op de kosten binnen de Veiligheidsregio.</p>	<p>Slagvaardige crisisbeheersingsorganisatie</p> <p>Als onderdeel van het Integraal Lokaal Veiligheidsplan 2014-2017 is in de Ontmoeting van juni 2017 het concept-dekkingsplan van de regionale brandweer toegelicht. Tevens is stilgestaan bij de ontwikkelingen op het gebied van Zelfredzaamheid onder de bevolking. Dit is een onderdeel van het Regionaal Beleidsplan 2016-2020 van de Veiligheidsregio ZHZ. De gemeenteraad heeft hier bij de zienswijze op het beleidsplan extra aandacht voor gevraagd. Verwacht wordt dat een beleidsvisie Zelfredzaamheid in het 1^e kwartaal 2018 wordt opgeleverd. Het onderdeel Risicocommunicatie zal daarin een plaats krijgen.</p> <p>De stap naar een nieuwe Kostenverdeelsystematiek Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid is een onderwerp dat tijdens de retraite van het algemeen bestuur aan de orde is geweest. Grondslag voor de nieuwe inwonersbijdrage voor de GR-regeling wordt de uitkering uit het gemeentefonds, onderdeel Brandweer en Veiligheid. De nieuwe (objectieve) grondslag betekent dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam een zgn. voordeelgemeente is geworden.</p> <p>Er wordt door het dagelijks bestuur een besluit voorbereid om op basis van solidariteit, (de voor-en nadelen bijdrage herverdelend) de definitieve verlaging van onze inwoner- bijdrage aan de Veiligheidsregio vast te stellen.</p> <p>De gemeenteraad ontvangt nog een verzoek om over de Kostenverdeelsystematiek een zienswijze te verstrekken. Vaststelling van de nieuwe inwonerbijdrage c.q. de gewijzigde /kostenverdeelsystematiek leidt tot een aanpassing van de GR-regeling. Deze staat gepland in 1^e kwartaal 2018.</p>
<p>Professionalisering bevolkingszorg</p> <p>Het gemeentebestuur ziet de professionalisering van het proces Bevolkingszorg als een kwaliteitsimpuls van de lokale crisisorganisatie(s). Met de zes gemeenten uit de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is een eerste stap gezet. Tot 1-1-2018 is er sprake van een crisisorganisatie Alblasserwaard Vijfheerenlanden met als standplaats gemeentehuis Gorinchem.</p>	<p>Professionalisering bevolkingszorg</p> <p>Bevolkingszorg op orde betreft besluitvorming over de doorontwikkeling en professionalisering van de lokale- en sub regionale Bevolkingszorg. Met in achtneming van de huidige bestuurlijke ontwikkelingen in de regio Zuid-Holland Zuid wordt naar verwachting in november 2017 een voorstel over de (regionale) doorontwikkeling aan het algemeen bestuur voorgelegd. Een uitwerking is voorzien in 2018. Deelname aan de crisisorganisatie Alblasserwaard-Vijfheerenlanden betekent dat tot 1-1-2019 in continuering van de lokale crisisorganisatie is geborgd.</p>
<p>Onderhoud toename camera's op de twee stations</p> <p>Door uitbreiding met een tweetal stations is ook de camera-voorziening ter bevordering van de sociale veiligheid op en rond het spoor uitgebreid.</p>	<p>Onderhoud toename camera's op de twee stations</p> <p>Contract voorziet in de operationele cameravoorziening.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 3. Openbare orde en veiligheid

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJJ)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	32.995	0	32.995	137.689	170.684
Lasten	2.174.966	0	2.174.966	71.113	2.246.079
Saldo voor bestemming	-2.141.971	0	-2.141.971	66.576	-2.075.395
Onttrekkingen uit reserves	16.200	0	16.200	0	16.200
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-2.125.771	0	-2.125.771	66.576	-2.059.195

Programma 3

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJN)
Meer leges inkomsten vanuit vergunningen	140	V	10.000
Veiligheidsregio	120	V	51.013
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	5.563
Saldo		V	66.576
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		V	66.576

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Meer legesinkomsten vanuit vergunningen € 10.000 voordelig (incidenteel)
De realisatiecijfers over het eerste halfjaar van 2017 laten zien dat er meer vergunningen zijn aangevraagd dan geraamd. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door meer ingravingsvergunningen, welke het gevolg zijn van meer nieuwbouw.

Veiligheidsregio € 51.013 voordelig (incidenteel)
De eindafrekening van de Veiligheidsregio over het jaar 2016 valt positiever uit.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

PRODUCTGROEPEN

120 Brandweer en rampenbestrijding
140 Openbare orde en veiligheid

programma 4 Verkeer en vervoer

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Gemeentehaven ontwikkelen</p> <p>De plannen voor de haven en het bedrijventerrein Boven-Hardinxveld vloeien enerzijds voort uit onze wens om het beheer en de exploitatie van de gemeentehaven te optimaliseren. Anderzijds hebben bedrijven in de maritieme sector behoefte aan meer ruimte op locaties die aan het water zijn gelegen. Bij het uitvoeren van het door de raad vastgestelde ontwikkelingsplan hebben we oog voor een goede balans tussen de ruimtelijke kwaliteit en het financieel resultaat.</p>	<p>Gemeentehaven ontwikkelen</p> <p>Op 12 februari 2016 hebben de gemeente en scheepswerf Den Breejen Shipyard (DBS) een samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor herstructurering van de gemeentehaven ondertekend. De afspraken in deze SOK vormen het kader waarbinnen de gemeente en DBS de gemeentehaven herontwikkelen. De in november 2015 vastgestelde grondexploitatie is het financieel kader van de gemeente voor de te verrichten activiteiten. Het definitief ontwerp van het herinrichtingsplan is uitgangspunt voor het deels te wijzigen bestemmingsplan en voor aanvragen van andere benodigde vergunningen. Op 21 september 2017 is het bestemmingsplan voor vaststelling aan de raad voorgelegd. De woningen Blikstraat (nrs. 3 en 5) zijn inmiddels gesloopt. Havenstraat 8 is in september 2017 gesloopt. Na sloop van de woningen zal het merendeel van de grond worden overgedragen aan DBS. Een klein deel van de grond wordt overgedragen aan DEKO-projectstofferij voor extra ruimte om te parkeren. Nadat het bestek is opgesteld zal aanbesteding plaatsvinden. De start van de werkzaamheden staat gepland in voorjaar 2018.</p>
<p>Ruimte voor vrachtwagenparkeren</p> <p>We faciliteren de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Schelluinen (ROM-S) met het beschikbaar stellen van een locatie in het havengebied zodat zij deze kunnen inrichten als parkeerterrein voor vrachtwagens. Het parkeerterrein zal een eenvoudige inrichting krijgen met een zo laag mogelijk tarief. Daarmee krijgen de vrachtwagenchauffeurs die in het dorp wonen de mogelijkheid om hun vrachtwagen binnen de gemeentegrenzen te parkeren. De intentie is om uiteindelijk tot een definitief parkeerterrein te komen, bij voorkeur binnen onze gemeentegrenzen. Voor het definitieve terrein hebben we locatie 't Oog in beeld.</p>	<p>Ruimte voor vrachtwagenparkeren</p> <p>Eind 2017 wordt op een deel van het terrein van DBS aan de Buitenweistraat voor een termijn van maximaal 10 jaar een parkeerplaats voor vrachtwagens ingericht. Hier kunnen in Hardinxveld-Giessendam woonachtige chauffeurs tegen betaling een parkeerplaats voor hun vrachtwagen huren. Hierover zijn afspraken gemaakt met scheepswerf DBS in de samenwerkingsovereenkomst. Met ROM-S is overeenstemming bereikt over de afkoopsom voor de aanlegkosten van de deze parkeervoorziening. De provincie Zuid-Holland heeft voor het vrachtwagenparkeren een subsidie van € 40.000,- toegekend. Uitgangspunt is dat de afkoopsom en de subsidie de kosten dekken die de gemeente maakt voor de aanleg en exploitatie van het terrein. De gemeente neemt zelf de exploitatie ter hand. Via een enquête wordt geïnventariseerd wat de belangstelling is voor het huren van een vrachtwagenparkeerplaats. Met een afvaardiging van enkele lokale vrachtwagenchauffeurs heeft overleg plaatsgevonden over de uitgangspunten en randvoorwaarden om betaald vrachtwagenparkeren mogelijk te maken en de beleidsregels die hierbij vereist zijn.</p>

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Verkeersveilige gemeente</p> <p>We streven naar veilige voet- en fietspaden. De meest kwetsbare verkeersdeelnemers moeten voorrang krijgen wanneer bestaande verkeerssituaties of kruispunten worden veranderd. Het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan (GVVP) vormt hiervoor de leidraad.</p>	<p>Verkeersveilige gemeente</p> <p>Kruising Schapedrift-Ekster We hebben gekeken naar mogelijkheden om de verkeersveiligheid voor fietsers te verbeteren op de kruising Schapedrift-Ekster. Eind september wordt dit voor advies voorgelegd aan de Verkeerscommissie. Voorzichtige conclusie is dat er infrastructuur niet veel maatregelen mogelijk zijn, maar dat er meer sprake is van een optimalisatie. Na consultatie van de Verkeerscommissie wordt aan dit punt nog dit jaar uitvoering gegeven.</p> <p>Op- en afritten A15 Nieuweweg Met name de afrit A15 uit Rotterdam is al geruime tijd punt van zorg. Fietsers worden hier al snel over het hoofd gezien en er gebeuren regelmatig (bijna)ongevallen. Met Rijkswaterstaat, beheerder van de op- en afritten, is contact gezocht om te komen tot een verkeersveilige op lossing. Die is nog niet concreet gevonden, maar de op- en afritten staan ook bij Rijkswaterstaat weer op de agenda.</p> <p>Spoorwegovergang Binnendams In 2017 is duidelijk geworden dat deze overweg niet in aanmerking komt voor subsidie uit het Landelijk Verbeterprogramma Overwegen. De geraamde kosten voor onderzoek zullen daarom niet worden gebruikt. Met de ontwikkeling van 't Oog is het wenselijk om de verkeersafwikkeling op de spoorwegovergang te verbeteren. Een mogelijke maatregel is het realiseren van een afbuigende voorrang.</p>
<p>Verkeersveiligheid bevorderen voor kinderen en jongeren</p> <p>We willen de verkeersveiligheid bevorderen en het aantal verkeersslachtoffers terugdringen, met name onder schoolgaande jeugd. Dit begint bij de bewustwording van de jeugd van het verkeer, de verkeersregels en hun rol daarin. Dit doen wij door middel van het regionale programma verkeersveiligheid. Onderdeel hiervan is permanente verkeerseducatie van verkeersdeelnemers in alle leeftijden, bijvoorbeeld School op Seef.</p>	<p>Verkeersveiligheid bevorderen voor kinderen en jongeren</p> <p>Alle basisscholen doen mee met School op Seef, het verkeersveiligheidsprogramma voor het primair onderwijs dat zich zowel richt op theoretisch als praktisch verkeersonderwijs. Het streven is dat alle scholen ook het certificaat School op Seef gaan behalen. De laatste basisschool doorloopt op dit moment het traject. Op beide scholen voor voortgezet onderwijs zijn modules aangeboden van het programma Totally Traffic.</p>
<p>Verbindende OV-kwaliteit (DAV-concessie/innovatie)</p> <p>De Drechtsteden hebben sterke interne ov-relaties. Van de externe relaties is die met de Rotterdamse regio het sterkst. Op de interne relaties richten we ons samen op beter afstemming tussen de verschillende ov-systemen, bus, waterbus en trein, op doorontwikkeling van het aanbod en op verduurzaming. Dat begint met de nieuwe aanbesteding van de bus en Merwedelingelijn concessie (DAV). Naar buiten toe richten we ons op versterking van de kwaliteit van het totale aanbod op de verbinding met Rotterdam, de Corridor Rotterdam-Drechtsteden. Gezien de relaties met Rotterdam gaan we hiervoor ook een samenwerking aan met de Metropoolregio Rotterdam en Den Haag.</p> <p>Vanzelfsprekend continueren we onze samenwerking met de provincie op het behoud van de IC-kwaliteit tussen Dordrecht en Breda.</p> <p>De waterbus is een icoon voor de regio waarvan het potentieel nog niet volledig wordt benut. Met de provincie willen we werken aan doorontwikkeling van het systeem; duurzamer, flexibeler en beter te exploiteren.</p>	<p>Verbindende OV-kwaliteit (DAV-concessie/innovatie)</p> <p>Hardinxveld-Giessendam is nauw betrokken bij het opstellen van het programma van eisen voor de openbaar vervoerconcessie. De provincie Zuid-Holland is uiteindelijk concessieverlener.</p>

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Klimaatbestendiger maken gemeente voor extreme regenval</p> <p>De afgelopen jaren hebben meerdere woningen in onze gemeente wateroverlast gehad door extreme regenval. De materiële, emotionele en maatschappelijke schade door wateroverlast is groot. In maart 2016 heeft de raad een maatregelpakket vastgesteld om het riolerings- en watersysteem meer klimaatbestendig te maken en om wateroverlast bij hevige regenval te beperken.</p>	<p>Klimaatbestendiger maken gemeente voor extreme regenval</p> <p>Het maatregelpakket wordt in samenwerking met het waterschap Rivierenland voortvarend uitgevoerd. Veel maatregelen zijn inmiddels afgerond of liggen op schema. Enkele maatregelen zijn vertraagd. Bijvoorbeeld omdat deze van invloed zijn op het functioneren van een groot deel van het watersysteem, waardoor nader onderzoek noodzakelijk was zoals het verplaatsen van het gemaal bij de Koningin Wilhelminalaan en het verbeteren van de afvoer naar het gemaal Molenaarsgraaf. Enkele maatregelen worden mogelijk heroverwogen of uitgesteld ten gevolge van de afhankelijkheid van betrokken grondeigenaren. Met de tot nu toe gerealiseerde maatregelen is de verwachting dat de kans op wateroverlast bij extreme regenval al aanzienlijk is gereduceerd. Diverse woningen zijn opgevijseld of hebben door nieuwbouw een hoger vloerpeil gekregen. Eén woningeigenaar heeft gebruik gemaakt van de stimuleringsregeling om hun laaggelegen woning op te vijzelen. Via informatienota's wordt de gemeenteraad op de hoogte gehouden van de voortgang.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 4. Verkeer en vervoer

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJJ)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	90.764	0	90.764	5.000	95.764
Lasten	2.190.610	-3.000	2.187.610	-130.401	2.057.209
Saldo voor bestemming	-2.099.846	3.000	-2.096.846	135.401	-1.961.445
Onttrekkingen uit reserves	854.390	-4.000	850.390	-111.323	739.067
Toevoegingen aan reserves	525.400	0	525.400	0	525.400
Saldo na bestemming	-1.770.856	-1.000	-1.771.856	24.078	-1.747.778

Programma 4

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJJ)
Herziening kapitaallasten	Div.	V	56.879
Lagere energiekosten openbare verlichting	210	V	10.000
Aanvullende kosten MerwedeLingeLijn	210	N	-17.500
Vervangen damwand Peulensluis	240	N	-6.000
Lagere restitutie precario	240	V	87.022
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	5.000
Saldo		V	135.401

Saldo van herijkingen NJN		V	-
---------------------------	--	---	---

Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
---	--	---	---

Totaal generaal		V	135.401
------------------------	--	----------	----------------

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Herziening kapitaallasten € 56.879 voordelig (incidenteel)
Zie toelichting bij programma 14.

Openbare verlichting (energie) € 10.000 voordelig (incidenteel)
De realisatiecijfers over het eerste halfjaar van 2017 laten zien dat de kosten van het energieverbruik lager uitvallen dan verwacht, dit komt vooral door het toepassen van energie zuinige lampen. In de begroting 2018 is al rekening gehouden met het bijstellen van het budget.

Aanvullende kosten MerwedeLingeLijn € 17.500 nadelig (incidenteel)
Het krediet MerwedeLingeLijn is bij de jaarrekening 2016, binnen de begroting, afgesloten. Er zijn echter toch nog middelen nodig, onder andere voor een BTW onderzoek.

Vervangen damwand Peulensluis € 6.000 nadelig (incidenteel)
Bij de door het waterschap gerenoveerde Peulensluis stond een damwand van een slechte kwaliteit. Achter de damwand zakte de grond weg waardoor een gevaarlijke situatie was ontstaan voor gebruikers o.a. bij het in en uit stappen van een boot. De damwand is in juni vervangen. Kosten voor het vervangen van de damwand zijn € 6.000,-. Deze kosten waren niet voorzien.

Lagere restitutie precario € 87.022 voordelig (incidenteel)
De maatregelen om de wateroverlastproblematiek aan te pakken worden gedekt door een verhoging van de precariobelasting. Om de lastenstijging voor de inwoners te beperken is tegelijkertijd besloten tot een bepaalde mate van compensatie. De omvang van de teruggave en wijze waarop deze plaats zou vinden diende nog nader bepaald te worden. Inmiddels is dit uitgekristalliseerd, en hebben wij moeten besluiten tot een lagere restitutie dan in eerste instantie gedacht. Dit leidt tot een voordeel.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

TOELICHTING RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserve aanpak wateroverlast € 87.022 nadelig (incidenteel)
De lagere restitutie precario komt ten gunste van de reserve aanpak wateroverlast.

Reserve wegen € 19.444 nadelig (incidenteel)
Bij de investeringen die gedekt worden uit een reserve, leiden lagere kapitaallasten ertoe, dat ook een lagere onttrekking aan de reserve plaatsvindt.

Reserve openbare verlichting € 4.857 nadelig (incidenteel)
Bij de investeringen die gedekt worden uit een reserve, leiden lagere kapitaallasten ertoe, dat ook een lagere onttrekking aan de reserve plaatsvindt.

PRODUCTGROEPEN

210 Wegen, straten en pleinen
211 Verkeersmaatregelen te land
221 Binnenhavens en waterwegen
223 Veerdiensten
240 Waterkering, afwatering en landaanwinning

programma 5 Ondernemen en bedrijvigheid

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Communicatie met ondernemers verbeteren</p> <p>We willen een georganiseerd verband van ondernemers die voor de gemeente als gesprekspartner dient, zodat de communicatie met het bedrijfsleven wordt verbeterd.</p>	<p>Communicatie met ondernemers verbeteren</p> <p>De accountmanager bedrijven is inmiddels vindbaar voor de meeste bedrijven binnen Hardinxveld-Giessendam. Zij is aanwezig bij netwerkbijeenkomsten en vergaderingen van de ondernemersverenigingen. Ook gaan het college en zij met regelmaat op werkbezoek. Verder zet zij overlegstructuren op de bedrijventerreinen op. Zo is er op bedrijventerrein de Nieuweweg op dit moment sprake van oprichting van een stichtingsbestuur met een viertal ondernemers.</p>
<p>Ontwikkeling van bedrijventerrein 't Oog</p> <p>We ontwikkelen een bedrijventerrein tussen de spoorlijnen MerwedeLingelijn en Betuweroute ('t Oog). Dit doen we in nauwe samenwerking met de bedrijven die zich daar gaan vestigen. De uitkomsten van de bedrijvenenquête (2014) en haalbaarheidsstudie (2014) worden hierin meegenomen. Het uitgangspunt voor de ontwikkeling is dat we pas investeren als er ook verkocht is.</p>	<p>Ontwikkeling van bedrijventerrein 't Oog</p> <p>Met grondeigenaren in de westpunt van 't Oog is een intentie-overeenkomst gesloten over de ontwikkeling van een bedrijventerrein. Het doel van de overeenkomst is het vastleggen van afspraken over het onderzoek naar de aanleg van een bedrijventerrein en de rollen die partijen daarbij op zich zullen nemen. Geotechnisch onderzoek op de locatie is uitgevoerd en een offerte voor het bestemmingsplan is ontvangen. Gegadigde ondernemers worden betrokken bij de verkavelingsopzet.</p>
<p>Aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs</p> <p>We verbeteren de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs in de regio's Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Er is extra aandacht voor de stedelijke zuidrand (zone langs de Merwede en de A15). Het doel is het lokale bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen met elkaar in contact te brengen om een betere afstemming te krijgen. Hierin speelt de bedrijfscontactfunctionaris een verbindende rol.</p> <p>We werken in de Drechtsteden en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, samen met het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen, aan de arbeids-ontwikkelingen en de economische kracht van de regio. We zien grote meerwaarde in een maritiem opleidingsinstituut.</p>	<p>Aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs</p> <p>Met Bouwmensen zijn afspraken gemaakt over het verkennen van een maritieme opleiding. Bouwmensen en STC (Scheepvaart- & Transport College) gaan samen met ondernemers eerst de behoefte inventariseren.</p> <p>Eén van de twee scholen in het voortgezet onderwijs in de gemeente doet mee aan het project 'On Stage', in samenwerking met scholen in de gemeenten Sliedrecht en Molenwaard. Leerlingen bezoeken samen met hun mentoren beroepsbeoefenaren en bedrijven om hun beeld over het beroep te toetsen in de praktijk in het kader van loopbaanoriëntatie. Daarnaast nemen alle scholen in zowel het primair als in het voortgezet onderwijs deel aan het onderwijs-arbeidsmarktproject Game On vanuit de arbeidsmarktregio. Dit project is gericht om leerlingen enthousiast te maken voor de technieksector, waar in deze omgeving veel vraag naar is.</p>

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Aan de slag met de economische visie</p> <p>We gaan aan de slag met de uitvoering van de economische visie. Dit doen we samen met de stuurgroep die bestaat uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. Er wordt gewerkt met tweejarige actieprogramma's. Een belangrijk voornemen is het realiseren van een Facilitypoint aan de Peulenlaan. Deze ontwikkeling past binnen de structuurvisie en het horecabeleid, genereert gemeentelijke inkomsten en draagt bij aan extra werkgelegenheid. De vestiging van een tankstation leidt tot de mogelijkheid van herstructurering van de vrijkomende locatie op het bedrijventerrein De Peulen.</p>	<p>Aan de slag met de economische visie</p> <p>De stuurgroep Economische Visie heeft aan het verminderen van regels voor bewoners en ondernemers gewerkt. De resultaten hiervan hebben wij vevat in een flyer die we dit jaar verspreiden onder de bewoners van Hardinxveld-Giessendam en uitreiken aan de ondernemers.</p> <p>Verder werkt de stuurgroep met een voortgangsrapportage. De belangrijkste pijlers zijn het opzetten van de Bedrijven Investeringszone (BIZ) Nieuweweg en het verkennen van maritiem onderwijs.</p> <p>Voor het Facilitypoint zijn met de initiatiefnemer voor het tankstation een samenwerkingsovereenkomst en een voorlopig koopcontract getekend. Ook met de initiatiefnemer voor de bouw van de reclamemast zijn een samenwerkingsovereenkomst en een recht van opstal getekend. Over het horecadeel zijn/worden diverse gesprekken gevoerd met marktpartijen. Deze hebben nog niet geresulteerd in een overeenkomst, maar bevestigen de uitvoerbaarheid van de door de raad gestelde beleidskaders.</p> <p>Het voorontwerpbestemmingsplan Facilitypoint heeft ter inzage gelegen. Beantwoording van ingekomen inspraak- en overlegreacties vindt momenteel plaats. Via een ontwerpbestemmingsplan wordt toegewerkt naar de vaststelling van het bestemmingsplan. De realisatie van het project komt dan in beeld.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 5. Ondernemen en bedrijvigheid

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJV)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	540.289	4.000	544.289	-2.000	542.289
Lasten	395.290	4.500	399.790	-16.081	383.709
Saldo voor bestemming	144.999	-500	144.499	14.081	158.580
Onttrekkingen uit reserves	0	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	144.999	-500	144.499	14.081	158.580

Programma 5

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJV)
Herziening kapitaallasten	310	V	16.081
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	N	-2.000
Saldo		V	14.081
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		V	14.081

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Herziening kapitaallasten
Zie toelichting bij programma 14.

€ 16.081 voordelig (*incidenteel*)

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

PRODUCTGROEPEN

310 Handel en ambacht
311 Baten marktgelden
320 Industrie
330 Nutsbedrijven

programma 6 Scholing

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Leegstand onderwijshuisvesting voorkomen</p> <p>We willen voorkomen dat onderwijsgebouwen (deels) leeg staan. We willen gemeenschappelijk gebruik van onderwijshuisvesting stimuleren in geval van krimpend of stijgend leerlingenaantal. Daarbij houden we rekening met eigenheid en identiteit van scholen. Door samenwerking met het onderwijs wordt de afweging gemaakt van kosten versus wettelijke taken en mogelijkheden. Dit is van toepassing op de aanvragen voor nieuwbouw en uitbreiding. Daarnaast werken we voortdurend aan heldere afspraken met schoolbesturen over het onderhoud van de schoolgebouwen. De wetswijziging over buitenonderhoud schoolgebouwen wordt hierin meegenomen.</p>	<p>Leegstand onderwijshuisvesting voorkomen</p> <p>In de eerste helft van 2017 is het nieuwe onderwijshuisvestingsbeleid samen met onderwijs- en kinderopvangorganisaties opgesteld en vastgesteld. Door het opstellen van het onderwijshuisvestingsbeleid (zie kop 'Op te stellen onderwijshuisvestingsbeleid') is ingezet om leegstand in de onderwijshuisvesting te voorkomen. De uitvoerende acties vanuit het onderwijshuisvestingsbeleid zijn inmiddels opgestart.</p> <p>Daarnaast neemt de gemeente Hardinxveld-Giessendam deel aan de Transitieatlas primair en voortgezet onderwijs. Hiermee wordt bekeken hoe in de regio omgegaan kan worden met leegstand van scholen en het behoud van denominaties in de regio. De uitwerking hiervan zijn inmiddels verwerkt in het onderwijshuisvestingsbeleid.</p> <p>In de Lokale Educatie Agenda (LEA) is afgesproken dat in het geval zich nieuwe huisvestingsvragen voordoen, de LEA-werkgroep onderwijshuisvesting nieuw leven kan worden ingeblazen. Door samenwerking met het onderwijs wordt de afweging gemaakt van kosten versus wensen en mogelijkheden.</p>
<p>Onderwijshuisvesting Regenboogschool realiseren</p> <p>We willen met spoed onderwijshuisvesting voor de Regenboogschool realiseren.</p>	<p>Onderwijshuisvesting Regenboogschool realiseren</p> <p>De ambitie van het college is gerealiseerd.</p> <p>In de tweede helft van 2017 heeft de Regenboogschool het nieuwe gebouw in gebruik genomen. De afhandeling van overdracht van de oude school naar de gemeente, en de nieuwe locatie naar het schoolbestuur vindt op het moment plaats.</p>
<p>Alcohol- en drugsbeleid gericht op preventie</p> <p>Wij willen de inwoners bewust maken van de risico's van verslaving voor zichzelf en voor hun omgeving. Dit doen we door gestructureerde preventievoorlichting op het gebied van genots- en verslavingsmiddelen.</p>	<p>Alcohol- en drugsbeleid gericht op preventie</p> <p>Cijfers over de afgelopen jaren laten zien dat inzet op preventie de gewenste uitwerking heeft op het drinkgedrag van jongeren. Het percentage 13-jarigen dat wel eens alcohol heeft gedronken laat een sterk dalende trend laat zien.</p> <p>Om alcoholmisbruik terug te dringen worden leeftijdsgrenscontroles uitgevoerd. Dat gebeurt via de Jong Proef Preventie Methodiek. Samen met verenigingen, ondernemers en supermarkten zorgen we ervoor dat er geen alcohol verkocht wordt aan personen onder de 18 jaar. Verder zijn goede afspraken gemaakt met organisatoren van evenementen.</p> <p>In het kader van preventievoorlichting werden op scholen doorlopend preventielessen voor leerlingen en ouderavonden georganiseerd.</p>

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Op te stellen onderwijshuisvestingsbeleid</p> <p>Voor 2016 is afgesproken nieuw beleid op te stellen omtrent onderwijshuisvesting. Er moeten hoognodig nieuwe leerlingenprognoses worden opgesteld, mede op basis waarvan een langjarig Integraal Huisvestingsplan (IHP) kan worden opgesteld. Ook beleid ten aanzien van gewenste kwaliteit van bestaande en nieuw te bouwen scholen dient hierbij te worden betrokken door maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen. Een langjarig IHP geeft zowel duidelijkheid aan de betrokken partners als aan de gemeente zelf met betrekking tot de onderwijshuisvesting in de gemeente. Aanleiding vormt mede een regionaal project omtrent onderwijshuisvesting in relatie tot krimp.</p>	<p>Op te stellen onderwijshuisvestingsbeleid</p> <p>De ambitie van het college is gerealiseerd</p> <p>In de eerste helft van 2017 is het nieuwe onderwijshuisvestingsbeleid samen met onderwijs- en kinderopvangorganisaties opgesteld en vastgesteld. Thema's als krimp, passend onderwijs, jeugdzorg, integrale kindcentra, renovatie, duurzaamheid en frisse scholen en onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen maken deel uit van het beleid. Daarnaast zijn leerlingenprognoses en daarmee de huisvestingsbehoefte van de scholen in kaart gebracht voor de komende jaren. Op basis hiervan zijn er op korte en middellange termijn twee ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting, namelijk deelrenovatie van de Merwedeschool in 2018 en gezamenlijke nieuwbouw van de Driemaster Pietersweer/ Ichthus in uiterlijk 2025. De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in de Perspectiefnota 2018-2021.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 6. Scholing

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJJ)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	145.883	57.180	203.063	15.000	218.063
Lasten	1.692.556	34.262	1.726.818	-140.776	1.586.042
Saldo voor bestemming	-1.546.673	22.918	-1.523.755	155.776	-1.367.979
Onttrekkingen uit reserves	17.877	0	17.877	0	17.877
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-1.528.796	22.918	-1.505.878	155.776	-1.350.102

Programma 6

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJJ)
Herziening kapitaallasten	Div.	V	104.221
Actualisatie huisvestingsbudgetten onderwijs	441	V	26.500
Lagere kosten leerlingenvervoer	480	V	20.000
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	4.355
Saldo		V	155.076
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	700
Totaal generaal		V	155.776

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Herziening kapitaallasten
Zie toelichting bij programma 14.

€ 104.221 voordelig (incidenteel)

Huisvestingsbudgetten onderwijs

€ 26.500 voordelig (structureel)

Actualisatie van de huisvestingsbudgetten op basis van de ervaringscijfers in het eerste halfjaar leiden ertoe dat er zowel een aanpassing aan de lastenzijde als aan de batenzijde plaatsvindt.

Leerlingenvervoer

€ 20.000 voordelig (*incidenteel*)

Naar verwachting zal het volume van de vervoersbewegingen dit jaar afnemen. Dit leidt tot een voordeel op dit product. Volgend jaar volgt een nieuwe aanbesteding.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

PRODUCTGROEPEN

420 Openbaar basis onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting

421 Openbaar basis onderwijs, onderwijshuisvesting

422 Bijzonder basis onderwijs, exclusief onderwijshuisvesting

441 Openbaar voortgezet onderwijs, onderwijshuisvesting

480 Gemeenschappelijke baten en lasten onderwijs

programma 7 Samenleven

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Speelruimte aansluiten op behoeften</p> <p>We gaan flexibel om met de planning van het speelruimteplan. We besteden ruime aandacht aan de communicatie bij veranderingen. Nieuwe toestellen plaatsen we daar waar dat het meest nodig is. Het uitvoeringsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. Hierbij worden de jeugd en omwonenden nadrukkelijk betrokken. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot een (ver)plaatsing van speeltoestellen.</p>	<p>Speelruimte aansluiten op behoeften</p> <p>Conform de bepalingen uit het door de raad vastgestelde speelruimteplan is het uitvoeringsplan 2017 vastgesteld. Hierin is opgenomen dat aan een aantal speelplaatsen verspreid over de gemeente (renovatie)werkzaamheden worden uitgevoerd. Over de uitvoering van deze werkzaamheden en de inrichting van de speelplaatsen heeft de buurt mee kunnen praten. Ook worden initiatieven vanuit de inwoners meegenomen in het uitvoeringsplan voor dit jaar of de komende jaren.</p> <p>Dit jaar staan de volgende speelplaatsen op de planning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Speelplek Breedeway - Speelplek Heijmansweer - Speelplek Koetshuis <p>De werkzaamheden worden in winterperiode 2017/2018 uitgevoerd.</p>
<p>Uitbreiding recreatiemogelijkheden</p> <p>We breiden de recreatieve mogelijkheden en voorzieningen uit, zoals langs de rivier en op andere aantrekkelijke locaties in Hardinxveld-Giessendam. Wij faciliteren maatschappelijke initiatieven door mee te denken en mee te werken aan bijvoorbeeld wijzigingen in een bestemmingsplan. Ook willen we een verbindende rol spelen ten opzichte van <i>crowdfunders</i> en initiatiefnemers. Wij kunnen initiatieven ook in communicatief opzicht ondersteunen.</p> <p>Wandelen wordt aantrekkelijker gemaakt door de belevingswaarde van het Pelgrimspad te vergroten en waar mogelijk in combinatie met andere ruimtelijke ontwikkelingen de ontbrekende schakels in te vullen voor het gemeentelijke netwerk van wandelpaden.</p>	<p>Uitbreiding recreatiemogelijkheden</p> <p>Om de belevingswaarde van het Pelgrimspad te vergroten is in het afgelopen jaar samen met waterschap en provincie Zuid-Holland een plan opgesteld voor vergroting van de natuur-/recreatiewaarden in het gebied Giessenzoom (ter hoogte van de voormalige stationslocatie).</p>
<p>Ontwikkeling van sportbeleid</p> <p>Cultuur en sport brengen mensen samen. Wij willen in samenspraak met verenigingen sportbeleid opstellen. Sport draagt bij aan veel maatschappelijke doelen. Sporten is gezond, stimuleert het leveren van prestaties, het is goed voor de sociale cohesie en voor de economie. Sport kent vele dwarsverbanden, denk aan sportstimulering, sportaccommodaties, tariefstelling en subsidies, volksgezondheid en speelruimten. Daarom bespreken we de resultaten van de verkenning met de sportverenigingen, buurtsportcoaches, Servanda en scholen. Dit werken we uit in concrete uitgangspunten.</p>	<p>Ontwikkeling van sportbeleid</p> <p>De gemeente bereidt de invoering van de Maatschappelijke Agenda (MAG) voor. Een werkwijze waarbij het halen van maatschappelijke doelen centraal staat. Inwoners, verenigingen en organisaties dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke doelen. Indien de MAG wordt ingevoerd, zal ook het onderdeel sport en bewegen een plaats in de agenda krijgen.</p> <p>In het vierde kwartaal van 2017 wordt het project 'sport en cultuur in de buurt' geëvalueerd. De uitkomst hiervan is bepalend of de komende jaren wordt doorgedaan met de buurtsportcoaches.</p>

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Exploitatiekosten voorzieningen verlagen, in stand houden van voorzieningenniveau</p> <p>We willen een verlaging van exploitatiekosten van de voorzieningen realiseren, zo nodig door andere vormen van beheer. Het uitgangspunt is het huidige voorzieningenniveau in stand te houden, zoals bijvoorbeeld de bibliotheek- en dorpshuisfunctie. Dit doen we op een financieel verantwoorde manier. We stimuleren initiatieven vanuit de samenleving en faciliteren deze.</p> <p>Accommodaties zijn niet per definitie in beheer van de gemeente, maar zijn voornamelijk in beheer bij de samenleving zelf. Een andere vorm van beheer moet zo mogelijk samengaan met het bereiken van lagere exploitatiekosten. Accommodaties moeten zo veel mogelijk geschikt zijn voor multifunctioneel gebruik en daarmee breed inzetbaar en toegankelijk.</p>	<p>Exploitatiekosten voorzieningen verlagen, in stand houden van voorzieningenniveau</p> <p>De afgelopen periode zijn we er in geslaagd te komen tot een verlaging van de gemeentelijke exploitatiekosten en toch het huidige voorzieningenniveau in stand te houden. Het behoud van de dorpshuisfunctie is hiervan een goed voorbeeld. Ook wordt de verplaatsing van de bibliotheekfunctie nog in 2017 afgerond.</p> <p>Het realiseren van sporthal "Het Dok" in Boven-Hardinxveld is een voorbeeld van een geslaagd initiatief vanuit de samenleving.</p> <p>In juni zijn we gestart met de voorbereidingen van een verkenning om mogelijk te komen tot privatisering van de gemeentelijke sporthallen "De Wielewaal" en "De Appelgaard" naar de plaatselijke sportverenigingen. De resultaten van deze verkenning moeten duidelijk maken of tot een andere vorm van beheer kan worden overgegaan.</p>
<p>Nieuwe sportvoorziening in Boven-Hardinxveld en private horecavoorziening bij Appelgaard</p> <p>De gemeente zorgt al dan niet met partners voor goede sportaccommodaties. Met dit aanbod krijgen de gebruikers functionele en goed toegeruste sportaccommodaties aangeboden waar het prettig en goed sporten is. De samenwerking met de Stichting Sportvoorzieningen Boven-Hardinxveld moet leiden tot een nieuwe sportaccommodatie in Boven-Hardinxveld. De nieuwe sporthal is bedoeld voor bewegingsonderwijs in het primair onderwijs en voor de sportverenigingen.</p> <p>Bij een goed toegeruste sportvoorziening hoort een horecavoorziening. Wij zien graag dat er een private horecavoorziening komt bij sportvoorziening Appelgaard.</p>	<p>Nieuwe sportvoorziening in Boven-Hardinxveld en private horecavoorziening bij Appelgaard</p> <p>De nieuwe sportvoorziening in Boven-Hardinxveld is gerealiseerd. In een exploitatieovereenkomst is vastgelegd dat het bewegingsonderwijs in deze sporthal plaatsvindt. Dit onderdeel is afgerond en zal niet terugkomen in de programmabegroting 2018.</p> <p>Er is geen concrete kandidaat voor de horecavoorziening. Een eventuele horecavoorziening bij de Appelgaard wordt meegenomen in de verkenning naar de sportvoorzieningen. Lopende deze verkenning wordt niet actief naar een kandidaat voor de horeca gezocht.</p>
<p>Versterking sportcomplex Sluisweg</p> <p>We staan positief tegenover initiatieven die leiden tot versterking van het sportcomplex Sluisweg, die faciliteren we dan ook. Initiatieven die kunnen leiden tot versterking van het sportcomplex toetsen we op haalbaarheid.</p>	<p>Versterking sportcomplex Sluisweg</p> <p>De plannen voor een indoorspeeltuin zijn nieuw leven ingeblazen door het gebruik de ligweide en 1 of meer buitenbaden van het zwembad te betrekken bij de planvorming en exploitatie door initiatiefnemers. Dit in combinatie met een horecavoorziening die positief bijdraagt aan het binnenzwembad. In samenwerking met de gemeente is een haalbaarheidsonderzoek gestart naar het totaalplan.</p>
<p>Huisvesting vergunninghouders</p> <p>We krijgen jaarlijks een taakstelling van het Rijk om vergunninghouders te huisvesten. We willen deze groep zo goed mogelijk huisvesten. De corporatie is een belangrijke partner in de huisvesting.</p>	<p>Huisvesting vergunninghouders</p> <p>Om problemen in de toekomst te voorkomen hebben we met Omnivera GWZ afspraken gemaakt over de huisvesting van vergunninghouders. Deze afspraken zijn vastgelegd in het convenant vergunninghouders.</p>

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Doorontwikkeling van het sociaal domein</p> <p>Na de feitelijke decentralisaties is vanaf 2016 meer nadruk komen te liggen op de doorontwikkeling van het sociaal domein. Het inrichten van het nieuwe sociale domein vraagt om een samenhangende en integrale benadering.</p>	<p>Doorontwikkeling van het sociaal domein</p> <p>De transformatieopgave wordt op een integrale manier aangepakt. De inzet is gericht op een samenhangende inrichting van het gehele speelveld van het Sociaal Domein.</p> <p>In dit kader is besloten om het (preventieve) maatschappelijk voorveld (0de lijn) verder te versterken door te gaan werken met de maatschappelijk agenda (MAG). In 2017 worden hiertoe alle voorbereidingen getroffen.</p> <p>Ook is gestart met de doorontwikkeling van het Sociaal Team. Dit proces wordt samen met de moederorganisaties van de leden van het Sociaal Team vormgegeven en moet eind 2017/begin 2018 resulteren in een voorstel voor doorontwikkeling en definitieve positionering.</p> <p>Met de toetreding tot de Drechtsteden vindt in 2017 een inlechtigingsproces plaats waarbij taken vanuit de Wmo en Participatie worden overgedragen naar uitvoeringsorganisaties van de Drechtsteden. Zie hiervoor ook Programma 1 Bestuur, Koersplan HG.</p>
<p>Kunstgrasveld VV Hardinxveld</p> <p>We realiseren een kunstgrasveld en trainingsveld voor de jeugd met kunstgras voor VVH aan de Sluisweg.</p>	<p>Kunstgrasveld VV Hardinxveld</p> <p>De kunstgrasvelden voor VVH aan de Sluisweg zijn gerealiseerd.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 7. Samenleven

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJV)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	724.574	5.945	730.519	5.500	736.019
Lasten	2.492.177	-2.073	2.490.104	626	2.490.730
Saldo voor bestemming	-1.767.603	8.018	-1.759.585	4.874	-1.754.711
Onttrekkingen uit reserves	35.383	108.769	144.152	23.830	167.982
Toevoegingen aan reserves	48.000	131.951	179.951	0	179.951
Saldo na bestemming	-1.780.220	-15.164	-1.795.384	28.704	-1.766.680

Programma 7

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJN)
Kosten verhuizing bibliotheek naar Lange Wei	510	N	-28.600
Zwembad De Duikelaar lagere energiekosten	530	V	5.000
Lagere energie lasten sporthal De Appelgaard	530	V	5.000
Lagere herstellkosten korfbalveld HKC (veld 2)	531	V	9.000
Herziening kapitaallasten	Div.	V	13.474
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	1.000
Saldo		V	4.874

Saldo van herijkingen NJN		V	-
---------------------------	--	---	---

Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
---	--	---	---

Totaal generaal		V	4.874
------------------------	--	---	-------

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Bibliotheek € 28.600 nadelig (incidenteel)
De kosten van de verhuizing van de bibliotheek naar de Lange Wei waren niet voorzien voor 2017. Deze kosten worden gedekt uit de reserve voorzieningenniveau Boven-Hardinxveld.

Zwembad De Duikelaar (energie) € 5.000 voordelig (incidenteel)
De realisatiecijfers over het eerste halfjaar van 2017 laten zien dat de kosten van het energieverbruik lager uitvallen dan verwacht. Het jaar 2017 is tot nu toe warmer dan gemiddeld.

Sporthal de Appelgaard (energie) € 5.000 voordelig (incidenteel)
De realisatiecijfers over het eerste halfjaar van 2017 laten zien dat de kosten van het energieverbruik lager uitvallen dan verwacht, dit komt vooral door de aandacht voor energiebesparing.

Korfbalveld HKC € 9.000 voordelig (incidenteel)
De herstellkosten van korfbalveld HKC (veld 2) zijn lager uitgevallen dan geraamd.

Herziening kapitaallasten € 13.474 voordelig (incidenteel)
Zie toelichting bij programma 14.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

TOELICHTING RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserve voorzieningenniveau Boven-Hardinxveld € 28.600 voordelig (incidenteel)
De kosten van de verhuizing van de bibliotheek worden gedekt uit de reserve voorzieningenniveau Boven-Hardinxveld.

Reserve speelplaatsen € 4.770 nadelig (incidenteel)
Bij de investeringen die gedekt worden uit een reserve, leiden lagere kapitaallasten ertoe, dat ook een lagere onttrekking aan de reserve plaatsvindt.

PRODUCTGROEPEN

510 Openbaar bibliotheekwerk
511 Vormings- en ontwikkelingswerk
530 Sport
531 Groene sportvelden en terreinen
540 Kunst
541 Oudheidkunde/museum
560A Openluchtrecreatie
580 Cultuurbeleid

programma 8 Werk en inkomen

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Jong en oud naar vermogen deel laten nemen aan samenleving en/of arbeidsmarkt</p> <p>De Sociale Dienst en Kredietbank Alblasterwaard-Vijfheerenlanden en het Werkvoorzieningsschap Avelingen Groep worden samengevoegd, waardoor de inwoners vanuit één organisatie worden ondersteund bij het vinden van werk en inkomen. Deze organisaties helpen jong en oud om naar vermogen deel te nemen aan de samenleving en/of arbeidsmarkt.</p> <p>De eigen verantwoordelijkheid voor het vinden van werk (eventueel met begeleiding) staat voorop. De periode van uitkering dient zo kort mogelijk te duren. Indien nodig wordt deelname aan de arbeidsmarkt mogelijk gemaakt met een loonkostensubsidie.</p>	<p>Jong en oud naar vermogen deel laten nemen aan samenleving en/of arbeidsmarkt</p> <p>De uitvoeringsorganisatie Avres voert voor de hieraan deelnemende gemeenten een groot deel van deze taken uit binnen de breedte van het sociaal domein.</p> <p>Avres sluit met een specifieke aanpak aan bij de behoeften, de belangen en de mogelijkheden van de burgers die een beroep op de diensten van Avres (moeten) doen voor deelname aan de samenleving en/of arbeidsmarkt.</p> <p>De mens staat hierbij centraal. De eigen verantwoordelijkheid van de burgers is hierbij van belang.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 8. Werk en inkomen

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJV)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	1.493.587	274.048	1.767.635	0	1.767.635
Lasten	3.694.754	306.613	4.001.367	4.800	4.006.167
Saldo voor bestemming	-2.201.167	-32.565	-2.233.732	-4.800	-2.238.532
Onttrekkingen uit reserves	0	93.367	93.367	0	93.367
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-2.201.167	60.802	-2.140.365	-4.800	-2.145.165

Programma 8

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJV)
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	-
Saldo		V	-
Saldo van herijkingen NJN		N	-4.800
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		N	-4.800

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Geen mutaties op dit programma.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

PRODUCTGROEPEN

610 Bijstandsverlening
611 Werkgelegenheid
623 Participatiebudget

programma 9 Zorg en welzijn

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Effectief inzetten van zorgbudget</p> <p>We willen gelden die bestemd zijn voor zorg zo effectief mogelijk inzetten, zodat deze beschikbaar zijn voor daadwerkelijke uitvoerende zorg. De rijksuitkeringen worden optimaal benut voor het sociaal domein door uit te gaan van het resultaat, de opbrengst van ondersteuning, met minder (controle)regels, waardoor lage uitvoeringskosten daadwerkelijke ondersteuning bevorderen. We hanteren budgetneutraliteit als uitgangspunt.</p>	<p>Effectief inzetten van zorgbudget</p> <p>Het zorggebruik is zorgvuldig gemonitord om de budgettaire effecten zo goed en zo snel mogelijk in beeld te krijgen en bij te sturen waar nodig. Er is ingezet op kostenbewust indiceren en beschikken van zorg om het beschikbare zorgbudget toereikend te laten zijn.</p> <p>Voor de Wmo heeft dit voor 2016 geleid tot een overschot en voor Jeugdhulp tot een tekort op het beschikbare budget. Voor verrekening is overgegaan van resultaatbestemming naar resultaatbepaling. De resultaten van Wmo en Jeugd worden verrekend met de reserve sociaal domein.</p> <p>Voor 2017 is bekend dat er wederom een tekort ontstaat op het gebied van Jeugdhulp.</p>
<p>Maatschappelijke initiatieven ondersteunen</p> <p>We willen ons verbinden aan maatschappelijke initiatieven, om het sociale vangnet zo optimaal mogelijk te laten functioneren. Wij ondersteunen die initiatieven vanuit de samenleving.</p>	<p>Maatschappelijke initiatieven ondersteunen</p> <p>Gemeente Hardinxveld-Giessendam gaat werken met de maatschappelijke agenda (MAG). Deze agenda is gericht op een verdere versterking van de samenleving van Hardinxveld-Giessendam. De eigen kracht en mogelijkheden van inwoners staat hierbij voorop. In dit kader is een belangrijk uitgangspunt om ruimte te bieden voor maatschappelijke initiatieven vanuit de samenleving. In de aanloop naar het werken met de MAG is in 2017 een budget beschikbaar gesteld voor nieuwe initiatieven. Diverse ideeën en initiatieven zijn hiermee gefaciliteerd.</p> <p>Ook het Sociaal Team werkt nauw samen met maatschappelijke initiatieven in de samenleving met als doel een integraal netwerk van zorg en hulpverlening te creëren.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 9. Zorg en welzijn	bedragen * € 1				
	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJV)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	344.500	52.000	396.500	61.150	457.650
Lasten	8.773.424	608.994	9.382.418	201.401	9.583.819
Saldo voor bestemming	-8.428.924	-556.994	-8.985.918	-140.251	-9.126.169
Onttrekkingen uit reserves	0	379.247	379.247	151.381	530.628
Toevoegingen aan reserves	123.000	48.181	171.181	40.000	211.181
Saldo na bestemming	-8.551.924	-225.928	-8.777.852	-28.870	-8.806.722

Programma 9

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJN)
Hogere kosten kwijtschelding	614	N	-40.000
Beschermd thuis wonen voor een bredere doelgroep naar 2018	663	V	40.000
Extra bijdrage aan Serviceorganisatie Jeugd (SJO)	682	N	-111.000
Resultaat jeugdhulp 2016	682	N	-40.381
Incidenteel voordeel Volksgezondheid	714	V	35.000
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	-
Saldo		N	-116.381

Saldo van herijkingen NJN		N	-23.170
---------------------------	--	---	---------

Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		N	-700
---	--	---	------

Totaal generaal		N	-140.251
------------------------	--	---	----------

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE*Kwijtschelding*

€ 40.000 nadelig (incidenteel)

De laatste jaren is een stijgende trend waarneembaar in het aantal kwijtscheldingsverzoeken. Ook over het eerste halfjaar van 2017 zijn meer kwijtscheldingen verleend dan was voorzien. De raming is op basis hiervan bijgesteld.

Beschermd thuis wonen

€ 40.000 voordelig (incidenteel)

Er wordt op dit moment gewerkt aan een pilot voor het verbreden van de aanpak beschermd thuis wonen voor een bredere doelgroep (waaronder verwarde personen). Dit omdat er nu een groep is die net buiten de doelgroep valt en wel hulp nodig heeft. Dit is ook al regionaal bestuurlijk medegedeeld, na de zomer komt het voorstel in een bestuurlijk overleg op de agenda. Het voornemen is om de pilot daarna regionaal te laten uitrollen. Het budget van € 82.000,- dat hiervoor beschikbaar is in 2017 is hiervoor nodig, maar zal ten dele in 2018 worden ingezet. Daarom wordt hiervan € 40.000 gestort in de reserve sociaal domein.

Service Organisatie Jeugd

€ 111.000 nadelig (incidenteel)

De Service Organisatie Jeugd voorziet een tekort. Dit leidt tot een extra bijdrage welke gedekt wordt uit de reserve sociaal domein.

Resultaat jeugdhulp 2016

€ 40.381 nadelig (incidenteel)

De kosten van de regionale zorgmarkt zijn in 2016 hoger uitgevallen dan begroot. De forste kortingen die zijn doorgevoerd op de budgetten van zorgaanbieders konden niet geheel worden opgevangen. Ook is het Beleidsrijk Transitie Arrangement nadeliger uitgevallen ten opzichte van de raming. Op de onderdelen PGB, Serviceorganisatie Jeugd en Stichting Jeugdteams is een onderbesteding ten opzichte van de raming. Deze zijn echter niet genoeg om het tekort van de regionale zorgmarkt en het BRTA weg te werken.

Incidenteel voordeel volksgezondheid

€ 35.000 voordelig (incidenteel)

Door een positieve afrekening over 2016 van de Dienst Gezondheid & Jeugd ontstaat er een voordeel van € 35.000.

TOELICHTING HERIJKINGEN*Herijkingen (diversen)*

€ 23.170 nadelig (incidenteel)

Deze herijkingen, welke programma-overstijgende mutaties betreffen die per saldo budgetneutraal zijn, omvatten programma 8, 9 en 14 (participatie, WMO en bedrijfsvoering). Deze herijkingen komen voort uit de bestuursrapportage WMO (verwachte kosten) en betreffen tevens herijkingen van participatiebudgetten op basis van huidige inzichten.

TOELICHTING RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserve sociaal domein € 40.000 nadelig (incidenteel)
Van het budget voor beschermd wonen wordt € 40.000,- toegevoegd aan de reserve sociaal domein. Dit geld wordt in 2018 ingezet voor de uitrol van de pilot voor het verbreden van de aanpak beschermd thuis wonen voor een bredere doelgroep.

Reserve sociaal domein € 111.000 voordelig (incidenteel)
De extra bijdrage aan de Service Organisatie Jeugd wordt gedekt uit de reserve sociaal domein.

Reserve sociaal domein € 40.381 voordelig (incidenteel)
Het resultaat jeugdzorg 2016 wordt gedekt uit de reserve sociaal domein.

9.4 PRODUCTGROEPEN

614 Gemeentelijk minimabeleid
621 Vreemdelingen
650 Kinderdagopvang
661 Maatwerkvoorz. Natura materieel WMO
662 Maatwerkvoorz. Natura immaterieel WMO
663 Opvang en beschermd wonen WMO
667 E.B. Maatwerkvoorz. En opvang WMO
670 Algemene voorziening WMO en Jeugd
671 Eerstelijnsloket WMO Jeugd
672 PGB WMO en Jeugd
677 E.B. Algemene voorz. WMO Jeugd
682 Individuele voorz. Natura Jeugd
683 Veiligheid, Jeugdreclassering en opv. Jeugd
714 Openbare gezondheidszorg
715 Jeugdgezondheidszorg, uniform deel

programma 10 Gezondheid en milieu

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Afval gebruiken als grondstof</p> <p>We bevorderen dat afval als grondstof wordt gebruikt. Dit sluit aan bij het uitgangspunt van 'omgekeerd inzamelen'; een vooruitstrevende manier van afval inzamelen. De nadruk komt nog meer te liggen op de inzameling van recyclebare materialen in plaats van op restafval. De uitvoering van de afvalinzameling is ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling Waardlanden, een samenwerkingsverband van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Wij willen maximaal meewerken aan de uitvoering van het beleid.</p>	<p>Afval gebruiken als grondstof</p> <p>In december 2016 is het omgekeerd inzamelen in Hardinxveld-Giessendam als laatste gemeente binnen Waardlanden ingevoerd.</p> <p>In het najaar 2017 wordt met een communicatie campagne onder regie van waardlanden de aandacht gericht op de noodzaak tot het goed scheiden van afval. Doormiddel van het aanreiken van positieve tips wordt een nog betere afvalscheiding gestimuleerd.</p> <p>Met het invoeren van het omgekeerd inzamelen en de nieuwe communicatie campagne zijn we op de goede weg om de landelijke doelstelling voor het scheiden van afval van 75 procent te bereiken in 2020.</p>
<p>Energie besparen</p> <p>We willen het energieverbruik terugdringen of verduurzamen. Voor de openbare verlichting maken we daarbij gebruik van de expertise van de gemeenschappelijke regeling Openbare Verlichting (Bureau OVL). Voor de openbare gebouwen krijgt het een plaats in ons vastgoedbeleid. Daarnaast moedigen we particuliere initiatieven aan op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. We haken aan op regionale initiatieven. Bij het doen van investeringen gaan de kosten voor de baten uit. Wij doen echter geen investeringen zonder een acceptabele terugverdientijd. Dit wordt bij elke investering die zich voordoet in beeld gebracht en hierop wordt getoetst.</p>	<p>Energie besparen</p> <p>We hebben in de regio Zuid-Holland Zuid subsidie gekregen voor het opzetten van een digitaal platform om particuliere huiseigenaren bewust te maken van duurzame investeringen in woningen. Dit heeft geleid tot het energieloket Drechtsteden.</p> <p>Met de uitvoer van het nieuwe beleids- en beheerplan openbare verlichting 2017-2026 zal door de gemeente de in het energie akkoord bepaalde energiebesparing van 20% worden gerealiseerd in 2020. Dit is gemeten ten opzichte van het nul jaar 2013.</p>
<p>Verduurzaming verwarmingsinstallatie zwembad</p> <p>Er zal onderzoek gedaan worden naar een nieuwe stookinstallatie die voordelen oplevert voor de energielasten en voor de milieubelasting. Bepaalde moderne installaties die gebruik maken van hout in plaats van gas lijken kansrijk.</p>	<p>Verduurzaming verwarmingsinstallatie zwembad</p> <p>Het onderzoek wordt dit najaar afgerond. Toepassen van biomassa lijkt een haalbare kaart. Bij de uitvoering dient echter rekening te worden gehouden met het onderzoek naar het vestigen van een indoor kinderspeeltuin in combinatie met een buitenbad.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 10. Gezondheid en milieu

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJV)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	4.114.390	92.377	4.206.767	-1.500	4.205.267
Lasten	3.455.547	240.791	3.696.338	-2.530	3.693.808
Saldo voor bestemming	658.843	-148.414	510.429	1.030	511.459
Onttrekkingen uit reserves	0	96.904	96.904	0	96.904
Toevoegingen aan reserves	25.000	27.570	52.570	0	52.570
Saldo na bestemming	633.843	-79.080	554.763	1.030	555.793

Programma 10

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJN)
Teveel betaalde huur afvalbrengrstation in 2016	721	N	-10.000
Hogere opbrengst begraafplaatsen	732	V	8.000
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	3.030
Saldo		V	1.030
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		V	1.030

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE*Afvalbrengrstation*

€ 10.000 nadelig (incidenteel)

In verband met de renovatie van het afvalbrengrstation is het terrein in 2016 tijdelijk gesloten geweest. In 2017 heeft restitutie van de huur plaatsgevonden over die periode (verrekend met huursom 2017).

Opbrengst begraafplaatsen

€ 8.000 voordelig (incidenteel)

De opbrengst begraafplaatsen vallen op basis van de huidige inzichten hoger uit dan begroot. Dit is mede het gevolg van een hoger aantal overledenen.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit programma.

PRODUCTGROEPEN

721 Afvalverwijdering- en verwerking
 722 Riolering en waterzuivering
 723 Milieubeheer
 724 Lijkbezorging
 725 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing
 726 Baten rioolrechten
 732 Opbrengst begraafplaatsen

programma 11 Bouwen, wonen en gebruiken

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Meerjarenprogramma Infrastructuur, ruimte en transport</p> <p>We willen dat de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en de gemeente Hardinxveld-Giessendam ook in de toekomst beschermd is tegen overstromingen en dat er een aantrekkelijk ruimtelijk economisch klimaat is om te wonen en werken.</p>	<p>Meerjarenprogramma Infrastructuur, ruimte en transport</p> <p>De gemeenten die vallen in 'Dijkring 16', de provincie, Rijkswaterstaat en het Waterschap Rivierenland hebben samen gewerkt aan de verbinding van de ruimtelijke opgaven en economische ontwikkelingen in het gebied. Het doel is dat de regio ook in de toekomst beschermd is tegen overstromingen en dat er een aantrekkelijk ruimtelijk economisch klimaat is om te wonen en werken. In de vervolgstap kijken we met deze partijen naar de doorwerking van de ruimtelijke opgaven en waar we dit gezamenlijk kunnen vastleggen in bijvoorbeeld omgevingsvisies.</p>
<p>Uitvoering Nota Wonen en Prestatieafspraken met Omnivera</p> <p>We maken jaarlijks afspraken met Omnivera. In de prestatieafspraken worden acties opgenomen die voortvloeien uit de Nota Wonen, het beleid van de corporatie en de wensen van de huurdersraad.</p>	<p>Uitvoering Nota Wonen en Prestatieafspraken met Omnivera</p> <p>De prestatieafspraken zijn een jaarlijks terugkerend element. Omnivera GWZ doet de Huurdersraad en de gemeente een bod. Hierna gaan partijen in gesprek over dit bod en over de volkshuisvestelijke opgaven. Ook worden de prestaties van het afgelopen jaar geëvalueerd.</p>
<p>Professionaliseren vastgoed</p> <p>We gaan beleid opstellen over hoe we de komende jaren met ons maatschappelijk vastgoed om willen gaan.</p>	<p>Professionaliseren vastgoed</p> <p>In 2013 heeft het college besloten om het vastgoedbeheer in de gemeente te professionaliseren. Bij de vorming van het nieuwe college is een portefeuillehouder vastgoed aangewezen. Nu de vastgoedportefeuille in kaart is gebracht en op orde is, kan met het opstellen van vastgoedbeleid opgestart worden.</p> <p>Begin 2017 is de startnotitie opgesteld en ter kennisgeving naar de raad gegaan. De centrale vraag voor het beleid vastgoed is: hoe gaat de gemeente strategisch om met het huidige vastgoed en welke ambities heeft de gemeente voor haar panden. Het beleid vastgoed wordt eind 2017 / begin 2018 opgesteld en komt eind 2018 in De Ontmoeting van de gemeenteraad</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 11. Bouwen, wonen en gebruiken

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJV)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	3.485.045	-8.288	3.476.757	27.000	3.503.757
Lasten	3.754.025	43.498	3.797.523	-31.000	3.766.523
Saldo voor bestemming	-268.980	-51.786	-320.766	58.000	-262.766
Onttrekkingen uit reserves	0	50.000	50.000	0	50.000
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	-268.980	-1.786	-270.766	58.000	-212.766

Programma 11

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJN)
Lagere kosten bestemmingsplannen	810	V	21.000
Lagere kosten ongedekte bestemmingsplannen	822	V	29.000
Onderzoekskosten woonvisie doorgeschoven naar 2018	822	V	5.000
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	3.000
Saldo		V	58.000
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		V	58.000

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE*Bestemmingsplannen*

€ 21.000 voordelig (incidenteel)

Met de inzet van dit budget is zeer terughoudend omgegaan. Enerzijds omdat dit budget dient om de kosten van de nieuwe Omgevingswet, die per 1 januari 2019 in werking treedt, te dekken. De omvang van die kosten is lastig in te schatten. Op basis van de huidige inzichten vallen de kosten lager uit dan begroot.

Ongedekte bestemmingsplannen

€ 29.000 voordelig (incidenteel)

De gemeente wordt regelmatig gevraagd, op initiatief van derden, om mee te denken c.q. te participeren in mogelijke projecten. Tot het moment dat er een besluit over genomen is worden kosten, die gemaakt worden voor onder andere projectleiders en eventuele onderzoeken, gedekt uit het budget voor ongedekte plannen. Dergelijk vragen van derden zijn in 2017 vooralsnog beperkt gebleven. Dit leidt tot een bijstelling op dit product. Daarnaast ontvangen we in 2017 pachtopbrengsten van gronden 't Oog welke niet zijn geraamd.

Onderzoekskosten woonvisie doorgeschoven naar 2018

€ 5.000 voordelig (incidenteel)

Met de komst van de regionale woonvisie Drechtsteden worden de onderzoekskosten voor de evaluatie van de nota wonen in doorgeschoven naar 2018.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit product.

PRODUCTGROEPEN

810 Ruimtelijke ordening
 820 Woningexploitatie/woningbouw
 822 Overige volkshuisvesting
 823 Bouwvergunningen
 830 Bouwgrondexploitatie

programma 12 Woonomgeving

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Aantrekkelijke leefomgeving</p> <p>We hebben aandacht voor een duurzame inrichting en aantrekkelijke woonomgeving met voldoende parkeerplaatsen, groen en water bij nieuwe projecten. Met het oog op ruimtelijke kwaliteit worden relevante beleidskaders verwerkt in de stedenbouwkundige randvoorwaarden voor nieuwe plannen. Ook in bestaande wijken en buurten streven we naar een aantrekkelijke leefomgeving. Uiteraard is er een relatie met de financiële mogelijkheden. De set van beheerplannen voor de openbare ruimte wordt compleet gemaakt en up-to-date gehouden. In de beleids- en beheerplannen is een onderhoudsniveau vastgelegd en het doel is om de openbare ruimte op het gewenste niveau te houden. Indien de financiële mogelijkheden leiden tot een aanpassing van het budget, wordt het onderhoudsniveau hierop aangepast.</p>	<p>Aantrekkelijke leefomgeving</p> <p>Voor inbreidings- en uitbreidingsplannen zijn randvoorwaarden gesteld op basis van de vigerende beleidsplannen voor groen, water, wegen en riolering. De evaluatie wegenbeheerplan is in september vastgesteld. Het beleids- en beheerplan openbare verlichting is eveneens in september vastgesteld.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 12. Woonomgeving

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJJ)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	2.000	0	2.000	0	2.000
Lasten	900.110	114.960	1.015.070	-4.246	1.010.824
Saldo voor bestemming	-898.110	-114.960	-1.013.070	4.246	-1.008.824
Onttrekkingen uit reserves	103.170	89.460	192.630	0	192.630
Toevoegingen aan reserves	56.200	0	56.200	0	56.200
Saldo na bestemming	-851.140	-25.500	-876.640	4.246	-872.394

Programma 12

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJJ)
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	4.246
Saldo		V	4.246
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		V	4.246

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Geen mutaties op dit product.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit product.

PRODUCTGROEPEN

560B Openbaar groen

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Terugdringen overhead- en uitvoeringskosten</p> <p>Waar dat mogelijk is, willen we de overhead- en uitvoeringskosten terugdringen. Samenwerking met andere gemeenten kan hier een positief effect op hebben.</p>	<p>Terugdringen overhead- en uitvoeringskosten</p> <p>Vanaf 2015 wordt jaarlijks de omvang en samenstelling van de overhead van de organisatie tegen het licht gehouden en waar mogelijk wordt bijgestuurd.</p> <p>Terugdringen van de overheadkosten wordt ook beoogd met het toetreden tot het samenwerkingsverband Drechtsteden.</p>
<p>Verminderen schuld en groei rentedruk in gemeentebegroting</p> <p>De nota Financieringsvisie en Rentebeloid geeft richting voor een adequate beheersing van onze schuldpositie en de omvang van de investeringen. Volgend uit de Financieringsvisie werken we aan het op termijn terugdringen van de vaste schuld. Daarmee verminderen we bij een gelijkblijvende renteontwikkeling de rentedruk op de gemeentebegroting. Verder zijn we zeer terughoudend in ons investerings- en begrotingsbeleid.</p>	<p>Verminderen schuld en groei rentedruk in gemeentebegroting</p> <p>Met het vaststellen van de nota Financieringsvisie en Rentebeloid is invulling gegeven aan de doelstelling om de schuldpositie te verminderen en de groei van de rentedruk in de gemeentebegroting te beperken. Met ingang van het begrotingsjaar 2015 zijn de uitgangspunten van nota jaarlijks goetst. Daarbij gaat het onder meer om het te hanteren percentage voor herfinanciering van leningen en het te hanteren rentepercentage voor bouwgrondexploitaties. Daarnaast zijn in de nota een aantal flankerende maatregelen opgenomen, welke in continuïteit zijn/worden toegepast.</p> <p>In 2017 is de verwachting dat onze schuld met circa € 3,9 miljoen wordt afgebouwd.</p> <p>In het 1^e kwartaal 2017 is de evaluatie van de nota Financieringsvisie en Rentebeloid aan de raad aangeboden.</p> <p>Belangrijk punt in de evaluatie was het wijzigingsbesluit BBV. Onderdeel van dit wijzigingsbesluit betreft de rentetoerekening aan de bouwgrondexploitaties en riolering en reiniging. Alleen de werkelijke rente, gecorrigeerd voor de verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen, mag worden toegerekend. Vanaf de perspectiefnota 2017-2020 is hier reeds op geanticipeerd.</p>
<p>Bezuinigingen creatief en daadkrachtig doorvoeren</p> <p>We herbezinnen ons op de taken die de gemeente altijd heeft uitgevoerd. Na deze kritische doorlichting beslissen we welke taken we willen beëindigen of afstoten. We geven op een creatieve en daadkrachtige wijze invulling aan bezuinigings-taakstellingen. Sommige oplossingen raken ook bestuur en ambtelijke organisatie.</p>	<p>Bezuinigingen creatief en daadkrachtig doorvoeren</p> <p>In het voorjaar van 2015 is het project "Bezuinigingen 2015" in het leven geroepen en zijn de bezuinigingen verder uitgewerkt. Ook het begrotingsjaar 2017 vroeg om oplossingen om meerjarig tot een sluitende begroting te komen. Enkele bezuinigingen hangen samen met de toetreding tot Drechtsteden en zullen eerst vanaf 2018 geëffectueerd kunnen worden. Overigens vertoont de perspectiefnota 2018-2021 en daarmee de begroting 2018-2021 een positief meerjarig beeld, waarmee aanvullende bezuinigingen niet (meer) nodig zijn.</p> <p>Het voornemen om een kerntakendiscussie te voeren blijft in verband met de toetreding tot Drechtsteden voorlopig staan en zal eerst mogelijk richting de begroting 2019 worden opgepakt.</p>

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 13. Financiering / Alg. dekkingsmiddelen

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJN)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	25.008.649	-260.162	24.748.487	-277.250	24.471.237
Lasten	1.154.444	73.392	1.227.836	100.000	1.327.836
Saldo voor bestemming	23.854.205	-333.554	23.520.651	-377.250	23.143.401
Onttrekkingen uit reserves	0	1.978.095	1.978.095	0	1.978.095
Toevoegingen aan reserves	692.600	1.929.000	2.621.600	-344.500	2.277.100
Saldo na bestemming	23.161.605	-284.459	22.877.146	-32.750	22.844.396

Programma 13

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadellig (+)	Mutaties 2017 (NJN)
Hoger dividendopbrengst BNG	913	V	14.500
Lagere doorbelasting aan projecten/investeringen	922	N	-100.000
Baten Onroerende Zaakbelastingen	932	V	46.000
Lagere opbrengst precariobelasting	939	N	-344.500
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	6.750
Saldo		N	-377.250
Saldo van herijkingen NJN		V	-
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		N	-377.250

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Dividend BNG

€ 14.500 voordelig (incidenteel)

Het budget is bijgesteld op basis van het werkelijk ontvangen dividend van de BNG. Deze is hoger uitgevallen dan vooraf voorzien.

Doorbelasting projecten

€ 100.000 nadellig (incidenteel)

Jaarlijks wordt bij de begroting een inschatting gemaakt van de benodigde personele capaciteit voor projecten/investeringen. Deze kosten worden gedekt uit de budgetten voor projecten/investeringen. De inzet is naar verwachting in 2017 lager door de verschuiving van prioriteiten, waardoor ook de dekking vervalst en er een nadeel ontstaat.

Onroerende zaakbelastingen

€ 46.000 voordelig (incidenteel)

De totale opbrengsten voor onroerende-zaakbelastingen vallen voor 2017 hoger uit. Deze hogere opbrengst hangt voornamelijk samen met areaaluitbreiding, welke bij de begroting niet wordt geraamd.

Precariobelasting

€ 344.500 nadellig (incidenteel)

De totale opbrengsten precariobelasting vallen voor 2017 lager uit. Deze lagere opbrengst hangt voornamelijk samen met de afschaffing van het hogere tarief precario per 1 juli 2017.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Geen mutaties op dit product.

TOELICHTING RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserve aanpak wateroverlast

€ 344.500 nadelig (incidenteel)

De afschaffing van het hogere tarief precario per 1 juli 2017 leidt tot een lagere dotatie aan de reserve aanpak wateroverlast.

PRODUCTGROEPEN

- 913 Overige financiële middelen
- 914 Geldleningen uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar
- 921 Algemene uitkeringen
- 922 Algemene baten en lasten
- 923 Integratie-uitkering sociaal domein
- 930 Uitvoering Wet (WOZ)
- 931 Baten OZB gebruikers
- 932 Baten OZB eigenaren
- 937 Baten hondenbelasting
- 938 Baten reclamebelasting
- 939 Baten precariobelasting
- 940 Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen
- 960 Saldo van kostenplaatsen
- 980 Mutaties reserves die verband houden met de hoofdfunctie 0 t/m 9
- 990 Saldo van de rekening van baten en lasten na bestemming

Bedrijfsvoering

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Wijkteams dichtbij de inwoners</p> <p>Vanaf 2010 is gestart met de voorbereidingen voor wijkgericht werken in de buitendienst. Vanaf september 2013 zijn de bereikte ontwikkelingen omgezet naar een formele wijkgerichte werkwijze. Hierbij zijn de drie wijkteams verantwoordelijk voor het integraal onderhoud in hun wijk, dus zowel voor groen als grijs. Het wijkgericht werken is een concrete manier om de afstand tussen gemeente en inwoners te verkleinen. Het wijkgericht werken krijgt steeds meer vorm. Naast het anders organiseren en afhandelen van het werk, krijgen de wijkteamleiders een meer actieve rol in de contacten met wijkbewoners. Voorbeeld hiervan is de deelname aan de wijktafels waar wijkbewoners de mogelijkheid hebben om ideeën klachten en meldingen over het wijkonderhoud met de wijkteams te bespreken. De onderhoudskwaliteit die inwoners van de gemeente mogen verwachten wordt vastgelegd in een beeldkwaliteitscatalogus. De teams zijn aanspreekbaar op het al dan niet leveren van het daarin afgesproken kwaliteitsniveau.</p>	<p>Wijkteams dichtbij de inwoners</p> <p>De wijkteams verzorgen het dagelijks onderhoud in de wijken. Via deelname aan de wijktafels wordt met andere partijen zoals Servanda, OmniveraGWZ en de politie afstemming gezocht over de aanpak van zaken die voor de wijken van belang zijn.</p> <p>De onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte zal vastgelegd worden in een beeldkwaliteitscatalogus. Via beelden kan er eenvoudiger overlegd worden met bewoners over de onderhoudskwaliteit die in de openbare ruimte verwacht mag worden. De catalogus vormt een vertaling van het bestaande beleid in de openbare ruimte naar beelden. Deze catalogus willen we in 2018 vaststellen. Aanvankelijk was dit gepland voor 2017 maar schuift dit door omstandigheden een jaar door.</p>
<p>Inhuur van extern personeel terugdringen</p> <p>We dringen de inzet en inhuur van extern personeel terug, waar dat mogelijk is. Oplossingen hiervoor worden vooral in de regionale samenwerking gezocht.</p>	<p>Inhuur van extern personeel terugdringen</p> <p>Het terugdringen van externe inhuur proberen we te realiseren door eigen personeel in te zetten met extra uren of in regionaal verband onderling te detacheren.</p> <p>Toch zijn we genoodzaakt inhuur te plegen vanwege:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Langdurig) zieke medewerkers; • Minimaliseren frictiekosten bij de invlechting in Drechtsteden en reorganisatie van de bestaande organisatie; • Invullen van functies die vertrekkende mensen achterlaten op het gebied van PIOFACH. Mede naar aanleiding van het besluit om toe te treden tot de Drechtsteden is mobiliteit ontstaan. Deze vacatures worden niet meer structureel ingevuld, omdat de PIOFACH-taken worden ontvlochten en worden ondergebracht in het Servicecentrum van Drechtsteden.

MUTATIES EXPLOITATIE

Programma 14. Bedrijfsvoering (kostenplaatsen)

bedragen * € 1

	Primaire begroting 2017	Mutaties tot NJN 2017	Begroting na wijziging 2017	Mutaties 2017 (NJJ)	Bijgestelde begroting 2017
Baten	1.293.460	84.358	1.377.818	-6.800	1.371.018
Lasten	4.523.972	-549.228	3.974.744	-107.758	3.866.986
Saldo voor bestemming	-3.230.512	633.586	-2.596.926	100.958	-2.495.968
Onttrekkingen uit reserves	329.989	125.394	455.383	-43.658	411.725
Toevoegingen aan reserves	245.000	221.660	466.660	0	466.660
Saldo na bestemming	-3.145.523	537.320	-2.608.203	57.300	-2.550.903

Programma 14

Begrotingswijzigingen NJN	product	voor- (-)/ nadelig (+)	Mutaties 2017 (NJN)
Lagere rentekosten	000	V	113.863
Herziening kapitaallasten	000	N	-52.475
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	Div.	V	11.600
Saldo		V	72.988
Saldo van herijkingen NJN		V	27.970
Saldo van adm. wijzigingen (gemandateerd aan College)		V	-
Totaal generaal		V	100.958

TOELICHTING MUTATIES EXPLOITATIE

Rentekosten € 113.863 voordelig (incidenteel)
De rente op de lang- en kortlopende leningen is medio september 2017 geactualiseerd aan de verwachtingen voor 2017. Vanwege lagere kapitaalbehoefte en een gunstige rente kan deze naar beneden worden bijgesteld en levert daardoor een voordelig effect op de begroting op van € 113.863.

Kapitaallasten € 52.475 nadelig (incidenteel)
Door een vertraagde uitvoering van investeringen zijn de kapitaallasten voor 2017 naar beneden bijgesteld. Doordat een deel van de kapitaallasten wordt gedekt uit reserves zijn ook de mutaties in de reserves aangepast. Per saldo is het effect voor de gehele begroting € 76.290 positief.

TOELICHTING HERIJKINGEN

Herijking WMO € 27.970 voordelig (incidenteel)
Voor de uitvoeringskosten frontoffice WMO wordt er budget overgeheveld van het programma Bedrijfsvoering naar programma 9. Dit is een budgetneutrale bijstelling, heeft geen effect op het begrotingssaldo.

TOELICHTING RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserve openbare publiek deel gemeentehuis € 1.163 nadelig (incidenteel)
Bij de investeringen die gedekt worden uit een reserve, leiden lagere kapitaallasten ertoe, dat ook een lagere onttrekking aan de reserve plaatsvindt.

Reserve automatisering € 42.495 nadelig (incidenteel)
Bij de investeringen die gedekt worden uit een reserve, leiden lagere kapitaallasten ertoe, dat ook een lagere onttrekking aan de reserve plaatsvindt.

PRODUCTGROEPEN

500010 Hkpl Kapitaallasten
500020 Hkpl Huisvesting
500030 Hkpl Personele aangelegenheden
500040 Hkpl ICT
500050 Hkpl FZ archief
500060 Hkpl Bodes en kantine
500070 Hkpl Financiën
500080 Hkpl BOO communicatie
500090 Hkpl BOO juridische zaken
500100 Tractie
500300 Kpl Burgerbalie
500400 Kpl ORS binnendienst
500450 Kpl ORS buitendienst
500500 Kpl BOO
500510 Kpl BOO

Risico's

Geen aanvullingen/aanpassingen ten opzichte van de risico's die in de begroting zijn genoemd.

Bouwgrondexploitaties

Voor de bouwgrondexploitaties wordt korthedshalve verwezen naar het TMPG (tussentijds MeerjarenProgramma Grondzaken) welke in september aan de Raad wordt aangeboden.

Investeringskredieten

Investeringskredieten	Begroot t/m 2017	Werkelijk t/m 2017	Saldo t/m 2017	Afsluiten ja/nee	Functie	Kosten	Baten	Saldo	Reserve	Verwacht eindresultaat	€	€	€	€	€	€	Toelichting 2017 Najaarsnota
* 70000450 GIS Kadaster + Koppelingen	63160	20979,75	42.180	nee	Bedrijfsvoering	63160	0,00	63160	Reserve automatisering		0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Hier w orden diverse overzettingen GEO software naar het SCD uit bekostigd
* 70000452 KCC balie/Politiepuntpunt	27.500	18.328	9.172	ja	Bedrijfsvoering	27.500	-	27.500			-	0%	-	0%	-	0%	Krediet afsluiten.
* 70000453 Informatie en Automatisering 2016 (I&A)	70.000	61.817	8.183	nee	Bedrijfsvoering	70.000	-	70.000	Reserve automatisering		-	0%	-	0%	-	0%	Hier komen nog diverse kosten voor het overzetten van software
* 70000454 Geluidsinstallatie raadzaal	10.000	631	9.369	nee	Bedrijfsvoering	10.000	-	10.000	Reserve automatisering		-	0%	-	0%	-	0%	Voor de geluidsinstallatie is een offertetraject doorlopen. Op 11 september wordt het presidium op de hoogte gesteld van de kosten voor de geluidsinstallatie van de raadzaal op basis van het offertetraject.
* 70004521 Bedrijfsauto alg. dienst (BS-VT-53)2015	73.000	65.586	7.414	ja	Buitendienst	73.000	-	73.000			-	0%	-	0%	-	0%	voertuig is aangeschaft, krediet kan worden afgesloten
* 70004522 Bedrijfsauto groenvoorz. (88-B)	50.000		50.000	nee	Buitendienst	50.000	-	50.000			-	0%	-	0%	-	0%	Vervanging is uitgesteld vanwege onduidelijkheid aanschaf twee elektrische voertuigen in combinatie met inzet medewerkers Avres. Krediet moet blijven staan.
* 70004527 Houtversnipperaar (2015)	39.480		39.480	nee	Buitendienst	39.480	-	39.480			-	0%	-	0%	-	0%	is besteld w achten op uitlevering
* 70004528 Verv. Handveegwagen Plaggio (19-BZ-LK)	30.000	29.862	138	ja	Buitendienst	30.000	-	30.000			-	0%	-	0%	-	0%	is aangeschaft krediet kan worden afgesloten
* 70004530 Vervangen Shovel Matbro	30.500			nee	Buitendienst	30.500	-	30.500			-	0%	-	0%	-	0%	Inkooptraject vervanging nog niet gestart w ordt w aarschijnlijk 2018, krediet blijven staan
* 71401002 Verv. camera's Damstraat	15.000		15.000	nee	Openbare orde en veiligheid	15.000	-	15.000			-	0%	-	0%	-	0%	De camera's op station HG en in het dorp lopen op zijn eind en zijn in afwachting van centrale vervanging.
* 72100010 Renovatie straatverlichting 2017	46.000	0	46.000	nee	Openbare verlichting	46.000	-	46.000			-	0%	-	0%	-	0%	0% Optricht gegeven voor vervangen armaturen Rivierdijk Totaal circa €80.000,00 facturatie okt/nov 2107
* 72100009 Renovatie straatverlichting 2016	46.000	0	46.000	nee	Openbare Verlichting	46.000	-	46.000			-	0%	-	0%	-	0%	0% Optricht gegeven voor vervangen armaturen Rivierdijk Totaal circa €80.000,00 facturatie okt/nov 2107
* 72100019 Asfalteren Spoorweg/Binnendams	22.394	7.936	14.458	nee	Wegen, straten en pleinen	22.394	-	22.394	Reserve wegen		-	0%	-	0%	-	0%	Er is een globaal plan ontwikkeld om de Spoorweg te verbreden en de parkeermogelijkheden te vergroten mede ten behoeve van de wijk. Hiervoor is een strook grond nodig van de aangrenzende eigenaar. De verwerving hiervan is opgestart. Zodra hier duidelijkheid over is, w ordt het plan verder uitgewerkt.
* 72100036 Zuid West hoek (van T00142)	60.000	60.145	-145	ja	Wegen, straten en pleinen	60.000	-	60.000	Reserve wegen		-	0%	-	0%	-	0%	Krediet afsluiten. Wordt onderdeel van 77220052 Riolering ZW hoek Boven Hveld
* 72100506 Planmatig onderhoud bruggen (2017)	106.900	3.194	103.706	nee		106.900	-	106.900			-	0%	-	0%	-	0%	het onderhoud aan drie kleinere bruggen is opgedragen en w ordt in het vierde kwartaal uitgevoerd
* 72400011 Aanpak wateroverlast 2015	939.630	606.448	333.182	nee	Waterkering, afwatering en landaanwinning	600.000	-	600.000	Reserve wateroverlast		-	0%	-	0%	-	0%	hierover is de raad middels een informatie nota over geïnformeerd
* 73100001 Stroomvoorziening markt	150.000	53.148	96.852	ja	Exploitatie straatmarkt	150.000	-	150.000			-	0%	-	0%	-	0%	Investering is afgerond, krediet kan worden afgesloten.
* 74230037 Nieuw bouw Regenboogschool	1.758.521	1.804.164	-45.643	ja	Bijz. basisonderwijs onderw. huisvesting	1.758.521	-	1.758.521			-	0%	-	0%	-	0%	Alle termijnbedragen zijn betaald en er resten geen geldstromen meer
* 74430004 Schoolpleinuitbreiding WdZ/Cal	39.270	0	39.270	nee	Bijz. voortg. onderw. huisvesting	39.270	-	39.270			-	0%	-	0%	-	0%	In april 2017 stemde het college in met de grondruil met de kerk die plaats moest vinden om de schoolpleinuitbreiding mogelijk te maken. Hier moest op gewacht worden. Het project w ordt nu in gang gezet.
* 75310008 Kunstgrasveld 2 (funderling)	138.477	130.277	8.200	nee	Sportvelden	138.477	-	138.477			-	0%	-	0%	-	0%	moet nog worden afgerond (kredieten 75310008 tm 7530011 in samenhang bezien)
* 75310009 Kunstgrasveld 2 (bovenlaag)	240.008	105.183	134.825	nee	Sportvelden	240.008	-	240.008			-	0%	-	0%	-	0%	moet nog worden afgerond (kredieten 75310008 tm 7530011 in samenhang bezien)
* 75310010 Kunstgrasveld trainingsveld (funderling)	62.092	67.258	-5.166	nee	Sportvelden	62.092	-	62.092			-	0%	-	0%	-	0%	moet nog worden afgerond (kredieten 75310008 tm 7530011 in samenhang bezien)
* 75310011 Kunstgrasveld trainingsveld (bovenlaag)	107.587	163.608	-56.021	nee	Sportvelden	107.587	-	107.587			-	0%	-	0%	-	0%	moet nog worden afgerond (kredieten 75310008 tm 7530011 in samenhang bezien)
* 75310012 Beregeningsinstallatie Sportvelden	50.000	50.263	-263	ja	Sportvelden	50.000	-	50.000			-	0%	-	0%	-	0%	w erkzaamheden zijn in 2017 uitgevoerd en opgeleverd
* 75600063 Paden parkstrook Peulenlaan	30.750	124	30.626	nee	Openbaar groen	30.750	-	30.750			-	0%	-	0%	-	0%	w erkzaamheden worden in samenhang met de renovatie van het Peulenpark uitgevoerd
* 75602009 Speelplaatsenplan 2016	75.000	68.551	6.449	ja	Openbaar groen	75.000	-	75.000	Reserve speelplaatsen		-	0%	-	0%	-	0%	w erkzaamheden zijn in 2017 uitgevoerd en opgeleverd
* 75602010 Speelplaatsenplan 2017	75.000	0	75.000	nee	Openbaar groen	75.000	-	75.000	Reserve speelplaatsen		-	0%	-	0%	-	0%	is in uitvoering
* 77220052 Riolering ZW hoek Boven Hveld	3.136.380	219.909	2.916.471	nee	Riolering en waterzuivering	3.136.380	-	3.136.380	Reserve riolering		-	0%	-	0%	-	0%	Het project is aanbesteed en de werkzaamheden zijn in september gestart.
* 77220063 Vervanging/reparatie riolering 2016	100.000	80.042	19.958	nee	Riolering en waterzuivering	10.000	-	10.000	Reserve riolering		-	0%	-	0%	-	0%	voorbereiding is opgedragen en uitvoering 4e kw 2017 en 1e kw 2018
* 77240011 Inrichting verzamelgraf	43.000	0	43.000	nee	Lijkbezorging	43.000	-	43.000			-	0%	-	0%	-	0%	w erkzaamheden worden in 2018 uitgevoerd
* 79300001 Landmeetapparatuur	35.000	37.700	-2.700	ja		35.000	-	35.000			-	0%	-	0%	-	0%	Begrote bedrag is met € 2.700 overschreden door aanschaf van een module voor een betere aansluiting op de software voor verwerking van kaartmateriaal.
	7.670.649	3.655.152	3.984.997	totaal		7.241.019	-	7.241.019			-	0%	-	0%	-	0%	0%

Bijlage 1 Samenvatting begrotingswijziging najaarsnota 2017

PR	OMSCHRIJVING	PRODUCT	V/N	2017	TOTAAL
	<u>Herijkingen exploitatie</u>				
	Diverse herijkingen		N	-	-
	<u>Bijstellingen exploitatie</u>				
	2 Hoger opbrengst leges rijbew ijzen	004	V	15.000	
	3 Meer leges inkomsten vanuit vergunningen	140	V	10.000	
	3 Veiligheidsregio	120	V	51.013	
	4 Lagere energiekosten openbare verlichting	210	V	10.000	
	4 Aanvullende kosten Merw edeLingLijn	210	N	-17.500	
	4 Vervangen damw and Peulensluis	240	N	-6.000	
	4 Lagere restitutie precario	240	V	87.022	
	6 Actualisatie huisvestingsbudgetten onderw ijs	441	V	26.500	
	6 Lagere kosten leerlingenvervoer	441	V	20.000	
	7 Kosten verhuizing bibliotheek naar Lange Wei	510	N	-28.600	
	7 Zw embad De Duikelaar lagere energiekosten	530	V	5.000	
	7 Lagere energie lasten sporthal De Appelgaard	530	V	5.000	
	7 Lagere herstelkosten korfbalveld HKC (veld 2)	531	V	9.000	
	9 Hogere kosten kw ijtschelding	614	N	-40.000	
	9 Beschermd thuis w onen voor een bredere doelgroep naar 2018	663	V	40.000	
	9 Extra bijdrage aan Serviceorganisatie Jeugd (SJO)	682	N	-111.000	
	9 Resultaat jeugdhulp 2016	682	N	-40.381	
	9 Incidenteel voordeel Volksgezondheid	714	V	35.000	
	10 Teveel betaalde huur afvalbrengstation in 2016	721	N	-10.000	
	10 Hogere opbrengst begraafplaatsen	732	V	8.000	
	11 Lagere kosten bestemmingsplannen	810	V	21.000	
	11 Lagere kosten ongedekte bestemmingsplannen	822	V	29.000	
	11 Onderzoekskosten w oonvisie doorgeschoven naar 2018	822	V	5.000	
	13 Hoger dividendopbrengst BNG	913	V	14.500	
	13 Lagere doorbelasting aan projecten/investeringen	922	N	-100.000	
	13 Baten Onroerende Zaakbelastingen	932	V	46.000	
	13 Lagere opbrengst precariobelasting	939	N	-344.500	
	14 Lagere rentekosten	000	V	113.863	
	Div. Herziening kapitaallasten	Div.	V	138.180	
	Div. Overige begrotingsw ijzigingen < € 5.000	Div.	V	45.694	
				V	36.791
	<u>Mutaties reserves</u>				
	4 Bestemmingsreserve w egen	210	N	-19.444	
	4 Bestemmingsreserve openbare verlichting	210	N	-4.857	
	4/13 Bestemmingsreserve aanpak w ateroverlast	Div.	V	257.478	
	7 Bestemmingsreserve voorzieningenniveau Boven-Hardinxveld	510	V	28.600	
	7 Bestemmingsreserve speelplaatsen	560	N	-4.770	
	9 Bestemmingsreserve sociaal domein	Div.	V	111.381	
	14 Bestemmingsreserve publiek deel gemeentehuis	000	N	-1.163	
	14 Bestemmingsreserve automatisering	000	N	-42.495	
				V	324.730
				V	361.521

Het verloop van de post onvoorzien is als volgt:

Raming primaire begroting 2017	25.000
	0
Saldo onvoorzien per 31 augustus 2017	25.000

